

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1988. június 4.

Szombat

Ö S S Z E F O G L A L Ó

168 ÓRA:	225
Vas- és Győr-Sopron-megye teljes jogú tagja lesz az Alpok-Adria-munkaközösségnek. Millstadtban Várkonyi Péter bejelentette, hogy a kormány vízumkönnyítésekre törekszik Olaszországgal is	226
A Szabolcs-Szatmár-megyei rendőrség vizsgálatot indított egy kanadai állampolgár ellen, akit honfitársa megölésével gyanúsít	226
Kulcsár István a moszkvai csúcstalálkozóról	226
A kábítószerfogyasztás alakulása Magyarországon, a kábítószeres- zők jogi kezelése. Riportösszeállítás	230-237
Nemcsak Mezőhegyesen, de Poroszlón és Kazáron is van Sztálin út, az utóbbi községben még Rákosi Mátyás utca is található	237
Telefoninterjú A. Bek lányával. Bek Új megbízatás c. regénye a SzU-ban húsz évi késéssel, most pedig magyarul is megjelent	238
Most jelenhetett meg Liska Tibornak a hatvanas években írt, Ökonosztát c. politikai esszéje is, amely eddig néhány sokszo- rosított példányban létezett. Kéri marxista filozófus Liska könyvéről	240-244
Interjú Zwack Péterrel az Unicum-Zwack gyomorkeserű licenc alap- ján, konzorciumban történő magyarországi gyártásáról és: hogy egy Zwack visszajön Magyarországra, az a nyugatiaknak egy ga- rancia, hogy ők is visszajöhetnek	245
Az állam és az egyház viszonya Csehszlovákiában	248
Ágh Attila beszél nemrég megjelent könyvéről: "Népek hazája, nagyvilág": romlik Magyarország pozíciója a világrendszerben	251
Kovács Imre a KGST-országok KB-titkárainak tanácskozásáról	254
Nincs kizárva, hogy újból csökkentik a vállalatok támogatásának mértékét, mondta Medgyessy a minisztertanács és a vállalati ve- zetők találkozóján	200
Megalakult a Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete, amelybe eddig 400-an jelentkeztek tagnak. A szervezet céljairól	210 220 263
Várkonyi a beutazási formások egyszerűsítését szorgalmazza Olaszországgal	258 262
Vízgazdálkodási és környezetvédelmi tárgyalásokat folytattak ma- gyar szakemberek Grúziában	215 220
Bpsten tárgyalt a Koreai NDK rádió- és TV-bizottságának elnöke	214

(folytatás a következő oldalon)

Lapszemle: Népszava: a reálbérek növelése a szakszervezeti bérreform-koncepciók középpontjában (196) - Népszabadság: mely gazdaságfejlesztési feladatokra helyeznek súlyt az egyes KGST-tagállamok (197) - Köpeczi a Népszabadságban a pedagógusokról és az elmaradt újabb béremelésről (197)

Önállóságról, egyesülésről, ill. várossá nyilvánításról szavaztak Somogy és Békés megye néhány kis településén 259 263

A népművészek területi szervezetei a jövőben az országos egyesület céljaival összhangban, de önállóan kívánnak dolgozni 263

Az Ipoly Bútorgyár üzletpolitikájáról (204) - "Ipargazdák": a szabadidő-bútorok kiállításáról (221)

A vízminőség a Duna magyarországi szakaszán - néhány hely kivételével - fürdésre nem alkalmas 216

Falurádió: 204

Külpolitika:

Reagan elnök fogadtatása Washingtonban a moszkvai csúcs után 199

A moszkvai pártbizottság plénumán megválasztották a pártkonferencia küldötteit 212

J. Ligacsov beszéde Togliattiban 257

A borkeni bányaszerencsétlenség túlélői 213

Reagan elnök egy évvel meghosszabbította a Magyarországnak és Kínának nyújtott vámkedvezményt, Romániától ezt megvonták 262

1988 Junius 4 - SZOMBAT

KOSSUTH-adó

JÓ REGGELT!

Időjárásjelentés:

- Ma estig az országban túlnyomóan napos idő lesz, csak időnként növekszik meg a gomolyfelhőzet és legfeljebb egy-egy futó zápor lehet. Napközben a délnyugati szél néha kissé megélénkül. A hőmérséklet délután 24-28, késő este pedig 17-21 fok között alakul.

LAPSZEMLE

6.34 h

- Németh Miklós Attila összeállításában

A dolgozók érdekeinek középpontjában a munkához való jog érvényesülése mellett mindenkor a munkabérek olyan ütemű növekedése állt, amely nagyobb a fogyasztói árindexnél. A Szakszervezet olyan gazdaság-politikai gyakorlatot vár a kormánytól, amely a reálbérek növelését eredményezi és számít annak gazdaságot élénkinő hatására. A SZOT Bérreform Bizottságának titkárával, dr. VÖRÖS Péterrel beszélget erről a NÉPSZAVA munkatársa. Az előbbieken túl még néhány lényegi szempont. A szakszervezetek véleménye szerint, meg kell szüntetni az elkülönült keresetszabályozást, és helyette egy béregyeztetési modell bevezetésére kell vállalkozni. A bérreform munkák során egyébként a szakszervezet azt az alapelvet követte, hogy az igények, célok megfogalmazása a szakszervezet feladata, a célok eléréséhez szükséges út kimunkálása pedig az államé. Tisztában vagyunk azzal, - mondta dr. VÖRÖS Péter, hogy a reálbérek növekedését nemzeti jövedelem, a társdalmi termelés, a kollektív teljesítmények növekedésével kell megalapozni, de ehhez a növekedéshez a szükséges utat az állami irányításnak kell kijelölnie. A reálbérek növelése a szakszervezeti bérreform koncepciók középpontjában, - a témáról e cím alatt olvashatnak a NÉPSZAVAban.

A közelmúltban hazánkban tanácskoztak a KGST tagországok kommunista- és munkáspártjainak gazdasági kérdésekkel foglalkozó központi bizottsági titkárai. A velük készített interjúból idézek: Az NDK

(lapszemle)

képviselője abban látja a szocialista országok feladatait, hogy a jövőben a gazdasági kapcsolatok konkrétabbá váljanak, lehetőleg vállalatközi szerződések révén. A lengyel vélemény szerint, állandóan erősíteni kell az árú- és pénzviszonyokat, hogy piacgazdaságként tudjunk működni. A SZU a munkamegosztás sémáját tartja előregedettnek, nincs jelentős haladás a kooperációban és a szakosított termelésben és különösen igaz ez a tudomány eredményeit fokozott mértékben felhasználó ágazatoknál. A csehszlovák vélemény, minél gyorsabban teremtsük meg a többoldalú elszámolások lehetőségét a pénz szabad átválthatóságát, annál hatékonyabban működik majd a KGST. Sajnos a KGST országok által megtermelt termékek többsége nem eléggé versenyképes, vagyis több viszonylatban nem konvertálható, - ezt már MARJAI JÓZSEF miniszterelnökhelyettes mondta, Magyarország állandó KGST képviselője. Hangsúlyozza még, hogyha a KGST tagországok között kialakuló saldó legalább egy részét konvertibilis valutában kellene kielégíteni, akkor mindenki az exportra törekedne és jó minőségű piacképes árúkat állítana elő. A KGST-ról készített összeállítást a NÉPSZABDASÁGban találják.

Szép és áldozatos munka - e cím alatt KÖPECZI BÉLA művelődési miniszter írt vezércikket a pedagógusokról a pedagógusokhoz. Nehéz belőle -úgymond- igazi ünneplés részét idézni, a miniszter elsősorban a hétköznapiakra összepontosított. Eredményként említi, hogy a pedagógusok igénylik az intenzív továbbképzést, hogy újra népszerű köztük a tudóstanár fogalma. Sajnos mindezzel szemben áll, hogy nem sikerült teljesíteni a kormánynak azt az ígéretét, hogy újabb 10 %-s béremelésre kerüljön sor, és ez gondot okoz, mert a teljesítményeknek meg-nem felelő bérezés, kontraszelekcióhoz, és elkedvetlenedéshez vezet - írja KÖPECZI Béla, művelődési miniszter a NÉPSZABADSÁG vezércikkében.

A közelmúltban a madarak, fák, emberek napját rendezték meg, ennek alkalmából, - na és mert június 5. világszerte a környezetvédelem napja, doktor ÁBRAHÁM Kálmán államtitkárral készült interjú. Eszerint választanunk kell nekünk embereknek, hogy korlátlanul kielégítsük-e igényeinket a növekvő és mind veszélyesebb szennyezés árán, vagy természetesebb, természetközeli emberként mérlegeljük, hogy az

(lapszemle)

életminőséget nemcsak a javak hajszolása és birtoklása jelenti. A természeti törvények hihetetlenül erős parancsa vonatkozik az emberre is, az élőlények egymásra utaltak. A környezetvédelmi gondokkal foglalkozó írást a MAGYAR HIRLAP mellékletében olvashatják.

A Parlament állandó testületi ülései ma már igazi fórumot teremtenek, de azért a régi rossz megszokások még itt is fellelhetők - CSOMA László képviselő szavai ezek. A továbbiakban példát is idéz, a legutóbbi kultúrális bizottsági ülésen, délután négykor, már többen voltak a meghívottak, mint a képviselők. A honatyák egyike, másika ugyanis csak a megjelenést tartja kötelezőnek, ha hozzá is szól, azt szeretné, hogy a disputa ne tartson sokáig. Márpedig CSOMA László szerint addig kell tartania minden vitának, amíg van mondanánk. Az egyetlen esélyem, hogy higgyek! - ez a címe a MAGYAR NEMZETben megjelent írásnak.

És még mindig ebből a lapból, mármint a MAGYAR NEMZETből egy érdekes felmérés, amely az elvált nők újrakezdéssel kapcsolatos véleményeit tartalmazza. Az egyedülmaradt asszonyok 82 %-a úgy gondolja, hogy soha többet nem kér a házasság intézményéből. a férfiakról általában nincs jó véleményük, szerintük ugyanis nem lehet ránk számítani, pénzünk nincs, plusz még fáradtak, idegesen és hajszoltak is vagyunk. Itt a férfiak véleményére senki volt kíváncsi, így ettől a véleménynyilvánítástól most én is eltekintek. Aki akérdésről többet szeretne tudni, olvassa el az Újrakezdés buktatói című írást a MAGYAR NEMZETben.

-

REGGELI PÁRBESZÉD

6.45 h

- A jövő iskolája a jelenben, Kodály álma? - az újságírók a napokban ismerkedhettek meg a Kodály Zoltán Kórusiskola Egyesület 12 osztályos iskolájának tervével. A kezdeményezés részleteiről beszélget Forrai Katalin eln ökkal, Horváth Katalin.-----

-

K R Ó N I K A

7.00 h

- A mikrofonnál Kerekes András. Köszöntöm a ma névnapjukat ünneplő Bulcsú nevű hallgatóinkat.

Időjárás.-----

- Híreink következnek. A nemzetközi élet élén CSák Elemér tudósít arról, hogyan fogadták Washingtonban a moszkvai csúcsról hazatérő Reagan elnököt.

- Mint csatából visszatért győztes hadvezért, hősként fogadták Washingtonban a fáradt, de elégedett Ronald REagant. Az ágyúk díszlövése, a harsonák, és a himnusz után az elnök rövid beszédben értékelte moszkvai útját, és hangsúlyozta, hogy haladást értek el számos területen. Reagan meleg szavakkal emlékezett vissza a szovjet emberekkel folytatott találkozóira és kijelentette: megállapodott Mihail Gorbacsovval abban, hogy további erőfeszítéseket tesznek a jobb megértés érdekében. A Moszkvát járt kormánytagok határozott sikernek minősítették a csúcst. Az elnök nemzetbiztonsági főtanácsadója azt mondta újságíróknak, a két vezető szilárdan kijelölte a szovjet-amerikai kapcsolatok irányát. Powell egyben reményét fejezte ki aziránt, - amit kevesen hisznek, - hogy a felek még az idén megegyeznek a hadászati atomfegyverek 50%-s csökkentésében.

-

DELHI: Elindult három országot érintő körutjára az indiai miniszterelnök. RAjiv GANDHi az NSZK-ba, Szíriába, majd Magyarországra látogat. Ezután new Yorkba utazik, ahol felszólal az ENSz Közgyűlés leszerelési ülészakán.

BONN: Életben találtak két bányászt a nyugatnémet Schulzenbeck bányában, ahol két nappal ezelőtt történt szerencsétlenség. Összesen 57 munkást temetett magaalá a robbanás, amelynek oka továbbra is ismeretlen. - Tegnap még úgy hitték, hogy egyikük sem élte túl a katasztrófát.

- Ismét Bonn.

(Krónika, 7 h)

Nyugatonémet-iráni külügyminiszteri tárgyalások voltak az NSZK fővárosában. Ali Akbar Velaajati látogatását nem jelentették be előre, és a találkozó hírért csak rövideddel a megbeszélés vége előtt hozták nyilvánosságra. A két ország külügyinek vezetője legutóbb januárban tárgyalt egymással és akkor egy Libanonban elrabolt NSZK állampolgár sorsáról volt szó. Most az iraki-iráni háboróról és Afganisztán jövőjéről is tárgyaltak.

- Hazai témáink, Először egy hír,

A kormány az idén már nem tervez további, a vállalatokat érintő széleskörű intézkedéseket, de nincs kizárva, hogy újból csökkentik a támogatások mértékét. Ez MEDGYESSY Péter miniszterelnökhelyettes mondta azon a megbeszélésen, amelyen tíz vállalat igazgatójával találkoztak a Minisztertanács vezetői. MEDGYESSY Péter hozzátette, hogy augusztus elején tájékoztatják a vállalatokat a szocialista export feltételeiről, most arról számoltak be, hogy a parlament által jóváhagyott 10 milliárd forintos deficitet a költségvetés hiánya az év eddigi időszakában jelentősen meghaladta. Ha ez folytatódik, akkor veszélybe kerülhet a pénzügyi egyensúly. Az árhivatál felmérése szerint, a termelői árak 3 % helyett, mintegy 6 %-1 emelkedtek. A VIDEOTON vezérigazgatója, hasonlóan a többi vállalat vezetőhöz, arról beszélt, hogy a kormány elképzelései a támogatások csökkentéséről, veszélyeztetik a megkezdett fejlesztési programokat. Ha a VIDEOTON-tól elvonják nyereségét, akkor nem tudja visszafizetni a hiteleket, és lehet, hogy 1992-ben veszteségesse válik. GRÓSZ KÁROLY pártfőttitkár, miniszterelnök vitazárójában hangsúlyozta, a kormány partnerének nem ellenfelének tekintti a vállalatokat és velük együtt keresi a legkedvezőbb megoldást a helyzetre.

- Aki csak egyszerűs bútor vásárlásra adta a fejét, és boltról volt rá talpalva végülis mindig maradt benne valamiféle hiányérzet, - márpedig valószínűleg mindannyiunkkal előfordult ez már, az megérőíthet engem abban, jó volna, ha egyszer nálunk is megszületne egy olyan kereskedelem, a kereskedelem! -, amely úgy kínál, hogy nemcsak legjobb esetben a lakások eltérő adottságait veszi figyelembe, hanem méginkább a vásárló eltérő igényeit is. Ehhez persze

(Krónika, 7 h)

mindenekelőtt árú kell, vagyis nem egyszerűen termék, hanem olyasmi, amit egy kínálati piacon is el lehet adni. Ám az is nyilvánvaló, hogy az árú és a vevő egymásra találása fázisokkal előbbre helyezhető, a randevú már a gyártás előtt létre jöhet. A hallgató most kétkedve jegyezheti meg, vajon éppen a bútorkereskedelemben történne meg ez? - nos ha a gyártó valóban el akar adni és nem csupán tervet teljesíteni, - remélem minél előbb az előbbire kényszerül, a saját maga számára is biztosabbá teheti a jövőt, ha már jóelőre keresi a kapcsolatot a vevővel. Ezt kínálja az Ipoly Bútorgyár, amely korlátolt felelősségű társasokra vált éppen a hatékonyabb üzletpolitika megvalósítása érdekében, bővebbet az

- Úgy hallottam, hogy a legsikeresebb, legjobban menő bútoruknak, a Kolumbia Luxnak, megcsinálták az életgörbét, mit mutat ez?

- Még nem érte el az életgörbéje a Kolumbia Luxnak a csúcsát.

- Lennének, akik karbatett kézzel ülnének, akkor, amikor egy vagy termékük is nagyon sikeres, nagyon megy, hiszen megrendelés van, és önök éppen a felfutó ág.....ezek szerint nem érte el a csúcsot, de kft alapítanak éppen a legjobban menő termékükre alapozva úgy, hogy egészen közel kerülnek a vásárlóhoz, tehát én mint vásárló azt mondom Zolyomi Ferenc mintabolt vezetőnek, hogy ilyenésilyen kivitelben szeretném, akkor ez a dolog már megy is a maga útján, de hogyan megy ez részleteiben?

- A vevőnek nem is szükséges eljönni a bútor gyár mintaboltjában, levélben kérje a prospektust, megkapja otthon, megfelelő információk alapján, amit szintén mi adunk, meg tudja tervezni a pénztárcája és a szobája alapján, postán elküldi számunkra, mi ezt visszaigazoljuk arra, amiben a vevő nyilatkozik, hogy kéri-e a házhoz szállítást, vagy pediglen érte jön. Mi szívesebben szállítunka saját eszközeinkkel, mert a bútorunk az épségét is megóvjuk.

- Itt a gyáron belül, az én nevemre készülő bútor, nem téveszethető össze mondjuk Kovács István nevére készülő bútorral?

- Igen, a vevőnek a megrendelése az képezi a gyártósoron a programot, tehát rajta van a címe is.

- Igemám, csak hogy az átfutási idő meglehetősen hosszú, most hat hónap. Állítólag azt ígérték a kft létrejöttével, hogy jelentősen rövidülhet ez az idő?

(Krónika, 7 h)

- Hát tkp. ez adta az ötletet annak idején, hogy a kft-t alakítsunk, hogy tkp. a partnereinket, az összeállító partnereinket magunkhoz kössük és ezáltal a vevőinket jobban ki tudjuk elégíteni, ahogy a Nyugat-Magyarországi Fakombinát is részesedik a készárúból, a Kolumbiának a készárújából, nyilván több felelőséget érez majd a szállítási határidőknek apontos betartásáért, és ezáltal reméljük, hogy siker lecsökkenteni ezt a hathónapos időt legalább a felére.

-

- Az ünnepi könyv hét sátraiban az új könyveket kínálják, elsősorban, de a régi könyvekről sem feledkeznek meg. Óbudán, a Fő-téren, nekik is jut sátor. Szatmári Ilona.

- Óbuda macskaköves, hangulatos, régies Fő-terén, a Sipos házaskert, a Postakocsi étterem és a Zichy kastély között vásári sátrak sora áll, várva az ünnepi könyvhétre érkező sokadalmat, mert itt ma és holnap, a könyvek a főszereplők, hallottuk a rendező népművelőtől, Harsányi Máriától. (-----A sátrak ingyen mindenkinek a rendelkezésére áll, itt lehet régi könyveket eladni, csereberélni, csak be kell állni a pult mögé.)

-

SPORTHÍREK:

- Az Állami Ifjúsági- és Sporthivatal elnöke, az NB-1s labdarugó bajnokság utolsó fordulójában tapasztalta visszásságok kivizsgálását kezdeményezte a Központi Népiellenőrzési Bizottság elnökénél, - jelentette be tegnap az Állami Ifjúsági- és Sporthivatal szóvivője. Ismeretes, hogy az utolsó NB-1-s fordulót holnap rendezik és pedig minden találkozót 17 órai kezdettel. (A párosítást lásd a 194 old.)

-

(Krónika, 7.20 h)

7.20 h

- Székesfehérvárott a VIDEOTON gyár művelődési házában az ünnepi Könyvhét alkalmából Kas János könyvillusztrációiból nyílt kiállítás. Az itthon grafikusként ismert és elismert művész egy ideje a porcelán-művészetben a világhírű Rosenthal Studó munkatársa is. Kas Jánossal Babitzki Klára beszélgetett.-----

- Búcsúzik a Jó Reggelt műsorvezető-szerkesztője, Kerekes András.

- 000 - 000 - 000 -

KOSSUTH-adó

HÍREK

8.00 h

Ünnepélyes külsőségek között üdvözölték Washingtonban a moszkvai csúcsról hazatérő Reagan elnököt. A részletekről newyorki tudósítónk, Csák Elemér számol be.-----Ism. 1. a 199 oldalon.

A brit kormányfő szerint a SZU-nak is ugyanolyan joga van a megfelelő védettségre, mint a Nyugatnak. M.Thatcher azután nyilatkozott a brit TV-nak, hogy elutazott Londonból az amerikai elnök. Ronald Reagan a moszkvai csúcsról tájékoztatta őt. A brit miniszterlenk elmondta, hogy a tárgyalások következő szakaszában a hagyományos fegyverzetek és a haderők jelentős csökkentését kell középpontba állítani, és mint kiemelte, elsősorban a szovjet oldalon. M. Thatcher úgy véli, hogy csak ezután folytatódhat a nukleáris fegyverek további felszámolása.

A legfrisebb hírek szerint hat életben maradt bányászt mentettek ki a nyugatnémet Schulzenbecki bányából. TEgnap még úgy vélték, hogy az 57 mélybenrendekt munkás közül senki sem élte túl a katasztrófát. A mentőalakulatok eddig 36 holttestet hoztak a felszínre. Az utóbbi negyedszázad legsúlyosabb NSZK-beli bányaszerencsét-

(hírek, 8 h)

lenségét szénpor robbanás okozta, csak azt nem tudjk, hogy mitől gyulladt be a szénpor.

Az amerikai és az egyiptomi külügyminiszter egy órás megbeszélést folytatott Kairóban. Ezzel kezdetét vette G. Shultz negyedik közelkeleti körútja. Megérkezése után azt nyilatkozta, hogy legutóbbi látogatása óta nem lát lényeges változást az izraeli és az arab álláspontban. Mindkét oldalon előítéletek és túlhaladott elképzelések gátolják a béke-megállapodás kidolgozását - mondta Shultz, akit ma várhatóan fogadt az egyiptomi elnök.

Elindult három országot érintő körútjára az indiai minisztere-elnök.-----Ism.

- 000 - 000 - 000 -

KOSSUTH-adó

FALURÁDIÓ

5.40 h

- A mikrofonnál a szerkesztő: Kovács Jenő.
 - A zöldségpiacok választékos, bőséges árúellátása bizonyítja, hogy nőtt a termelési kedv, a kistermelők bővítették a fóliás területüket. Egyre többen vállalkoznak a korszerű, duplafólia sátor alkalmazására. És amint Srankó István riportjából is halljuk, ezzel a módszerrel csökkenteni lehet a drága olaj felhasználását.
 - Magyar paradicsom?
 - Holland fajtákkal foglalkozunk, mert ezek elég bőtermőek, ha drágább is, de megéri. -----
 - Komoroczki Sándor portáján vagyunk Taksonyban, gyönyörű kertésze van, hány fóliaház van itt?
 - Hát most jelenleg öt, most építék még egyet, hat lesz.
 - Uborkát, paprikát, paradicsomot látok itt.-----
- Az árúsítást április közeplétől kezdtem el, itt a környező falukban adjuk el a kispiacokon.----- A dupla fólia előnye, hogy nem kell minden évben kicserélni, tehát ha drágább is, de viszont az, hogy nem kell minden évben cserélni, ezen is lehet spórolni.

(FR)

- Kb. mit jelent mégis fűtési költségben a dupla borítás?
 - Egy tavaszi primőr szezonban 6-7-ezer forint, amit belső fóliának használok, viszont olajban 20.000 ft-t is meg lehet takarítani, mivel hogy dupla a fólia, mert most már arra kell törekedni, hogy az önköltség olcsóbb legyen, tehát kevesebbet költsön az embe, mert ha ugyaogy pazarolna, mint 15 évvel ezelőtt, amikor még az olaj is 1.50 volt, akkor bizony ma ráfizetéssel dolgozna. -----

-

- A mezőgazdaság nehézipara a szarvasmarha tenyésztés, hosszú éveken át súlyos gondokkal küzdött, mert a jövedelmi viszonyok nem mindig ösztönöztek fejlesztésre. Az állami gazdaságok tehenzeti telepein, szisztematikus genetikai munkával folyamatosan növelték a tejtermelést. Ennek részleteiről számol be Zala Simon Tibor.

- 1987-ben az állami gazdaságok tejtermelési átlaga 5.623 liter volt tehemenként, magasabb, mint az országos átlag.

- Hát kb. ezer liter a minekori állami gazdaság és az országos átlag közötti differencia. Ezt mi jó közepes szintnek tekintjük, ezévben 5.800 liter az elképzelésünk az egy teherre jutó tejtermelésről illetően, gazdaságaink fejleszteni tervezik ezt az ágazatot, 1990-re az egyteherre jutó tejtermelés 6-ezer körül lesz, és 2000-ben 7-8-ezer lesz az állami gazdaságok átlag termelési szintje. A fejlett szarvasmarha tenyésztéssel rendelkező országok eredményét figyelembe véve, az első öt között vagyunk, az elmúlt években a tejtermelő ágazat nyereséges volt és ezt szeretnénk megtartani. Tizenöt évvel ezelőtt a tejtermelő ágazat sem volt jövedelmező és a gazdaságok jó munkája, és a központi intézkedések eredményeként vált legjövedelmezőbb ágazattá.

- Ezt a munkát az Állami Gazdaság Országos Egyesülése adait szakbizottsága szervezi, segíti, ennek ügye főtitkára, Szaleczki Lajos és titkára Akác Balázs, valamikor a 60-s végére nyúlik vissza az első nagyobb kezdeményezés.

- Valóban az 1968-s évre nyúlik vissza, amikor is az állami gazdaságok a hús- és a tejirányba való szakosodást tűzték kicélül. Ezt követte tkp. a közismert, 1972-i kormányprogram, amely lehető-

(FR)

séget bizotított arra, hogy nagy létszámú állományt vásároljunk a holstenfriz fajtából, így vált lehetővé a szarvasmarha ágazatnak a szakosodása. Tehát a tenyészállat importtal egyidejűleg megvásároltuk a technológiát is, vele egyidejűleg a szakismeretet, és együttesen eredményezte azt, hogy ma a tejtermelő szarvasmarhát ma már példamutató ágazatnak tekinthetjük a mezőgazdaságban.

- Tizenkét évvel ezelőtt az állami gazdaságok 3.600 l tejet termeltek durván.----- Fantasztikus a szakembereknek az a fanatizmusa, ami ehhez a munkához szükséges, mert az erkölcsi elismerése nincs meg a szarvasmarha tenyésztésben dolgozó embereknek.

- A holsteni szövetséggel való hosszútávú együttműködés alapján, a legkiválóbb szakemberek érkeznek hazánkba, meglátogatják az állami gazdaságokat, értékelik az ott folyó munkát, 15 éve van ez az együttműködésünk, ezidő alatt több ezer szakembernek a kiképzése történt meg, minden szakmában.

-

- Pest-megye déli részén homosk, gyenge termőképességű földeken gazdálkodik a vasadi Kossuth-szakszövetkezet. Éveken át alig hasznosították a rétlegelő területeket, a füveket, pedig Hornyák Mihály főágazatvezető szerint, érdemes itt a juhtenyésztéssel foglalkozni, a riporter Trebits Péter.

- Ezeken a területeken nagyon sok maszek juhász volt, és úgy gondoltuk, hogy a saját területünkön monokultúrában termelünk rosszat, van ez a több mint 80 hektáros legelőnk is, mi is tudjuk hasznosítani a területünket, először 500 anyával indultunk, majd az elmúlt évben, állami támogatással, bővítettük juhászati telepünket, tűz-viztárárlót építteünk, hullakamrát építettünk, a hodályt 1.200 frőhelyesre bővítettük.----- Jelenleg, mint 1.600 anya juhállománnyal rendelkezünk és az elmúlt évben is nyereséges volt a juhászatunk, és a szövetkezetünk tagsága is helyeslte ezt a döntést. Két juhász család lakik ittm, és úgy érzem, megtalálják ők is a számításukat, de a szövetkezet is megta lálta a számítását. A juh drága beruházást nem bír ki.

- A beruházásnak hanyadrésze volt.....

- a bővítés került 2,2 millió ft-ba, és ennek 50 %-t kaptuk állami támogatásban. Az elmúlt évben juhászatunk mintegy 700.000 ft-t

(FR)

nyereséggel zárul.-----25 %-s állami támogatást kapunk a le-
adott gyapjúért, a bárányokért, ami a szövetkezetnek szintén nem
kis pénzt jelent.-----

-

- Búzás Andor kollegám humoreszkjét hallgatva a kerítésről egy
másik történet jutott eszembe. Fiatal fővárosi kismama mesélte,
hogy két-és-fél éves kisfiát, a budai hegyekbe vitte, rövid ki-
rándulásra, levegőzésre. Az erdőszéli busz megálló szomszédságá-
ban egy óriási füves tisztás fogadta a betonkockák között élő kis-
apróságot. Futásközben így fogalmazta meg a szabadság gondolatát?
" Anyuka nincs kerítés, nincs kerítés."

- A szabadszombat hangulatának megfelelően essék most szó a
szabad tanyáról, márcsak azért is, hogyha másoknak van ugye
nyílt városuk, nekünk van nyílt magyar tanyánk, s egyikben egy
nyílt beszédű öreggazda ismerősöm is. - Nem volt itt senkinél
soha kerítés meg kapu, minek - mondja, nem olyan emberek vannak
ebben errefelé, hogy előlük el kellene rekeszteni, mondjuk a barom-
fit, mert teszem azt, minden baromfit ismertek az asszonyok, de ha
valamelyik asszonynak a látása, vagy az esze rövidebb volt, akkor
az aprójószág toldotta meg. Ugyanarra az udvarra, ugyanabba az ólba
ment minden este, ahonnan reggel kijött. Negyegyszer, baromfija
mindenkinek volt meg van, miért kellene hát a másé. Ötödször, meg
hogy ennek így kell lenni. Aztán most tavaszra ez a szabó - lökött
állával a szent.....tanya felé, - ez a szabó csináltatott méreg drá-
gán egy vaskerítést, meg bele egy kaput. - Na de azért mostanra már
megint minden rendben van, újra nyitott az a tanya is, mert ez a
szabó, most minden este leszedi a kapuját és beviszi, -de miért?
- mér, mér, - mert reggelig ellopják!

A FR műsorát, Kovács Jenő szerkesztette.

KOSSUTH-adó

HÍREK

10.00 h

Az ENSz leszerelési ülészakán a Varsói Szerződés tagállami közös dokumentumban sürgettek új fegyverzetkorlátozási megállapodásokat. Szorgalmazzák az összes atomfegyver fokozatos leszerelését, a nukleáris fegyverkísérletek megtiltását, és az űrfegyverkezés megakadályozását. Az ülészakán felszólalhat a kubai külügyminiszter is, kifejtette, változás tapasztalható az amerikai kormány politikájában a korábban egyértelműen a fegyverkezés pártján álló politikusok az utóbbi időben a konfrontáció helyett a tárgyalásos rendezésben keresik a viták megoldását.

A brit kormányfó szerint, a hagyományos fegyverzetek és haderők csökkentését kell a leszerelési tárgyalások középpontjába állítani. M.Thatcher abból az alkalomból adott interjút két angol Tv társaságnak, hogy évek óta fontos szerepet vállalt a szovjet-amerikai viszony javítása érdekében és Reagan elnök most is szükségesnek tartotta, hogy találkozzék vele. Thatcher asszony úgy vélekedett, hogy a hagyományos és a vegyi fegyverek csökkentéséről kell előbb megállapodni, és csak azután kerülhet sor a nukleáris fegyverzetek további korlátozására.-----Ism.

Mégis a szovjet pártértekezlet küldöttei közé került a reformfolyamat több olyan lelkes híve, akit a kerületi jelölő gyűléseken nem választottak meg küldöttnek. A szóbaforgó személyek között van Zaszlavszkaja szociológus, Satrov író, Afanaszjev történész, és Jakovlev, a MOSZKOVSZKIJE NOVOSZTYI főszerkesztője. A moszkvai pártbizottság ülésén választották meg végülis őket, miután nyilvánvalóvá lett, hogy a kerületi jelölőgyűléseken lényegében kinevezések és nem igazi választások voltak.

Az NSZK-beli Borken katasztrófa sújtotta bányájában hat ember csodával határos módon túl élte a szerencsétlenséget. A mentőalakulatok tegnap este már feladták a reményt, hogy bárkit is élve találjanak, ám 100 méter mélységben hatan egy olyan üregen rekedtek, ahol megszorult akorábban bepumpált oxigén. Így aztán ez anéhány ember 60 órával a robbanás után is életben maradt. Mindannyiukat

(hírek, 10 h)

felszínre hozták, fáradtak, de jól vannak.----- Ism.

Egy braziliai kisvárosban fegyveresek harmadik napja tartanak túszként fogva bank alkalmazottakat, és ügyfeleket. A Rio de Janeiro-tól 900 km-re fekvő város bank elfoglalói eddig 50-ezer dollár és egy autót követeltek. A rendőrség körülzárta az épületet, amelyben 26 ember tartózkodik.-----

Repülőszrencsétlenség áldozatai lettek Ecuador legmagasabbrangú katonai vezetői. A légierő főparancsnoka és a hadsereg két tábornoka, egy kisebb repülőgépen utazott. Egyelőre ismeretlen okból a gép egy hegynek ütközött, majd lezuhant. A fedélezen lévők mindegyike meghalt.

Repülőszrencsétlenség volt Ausztriában is. Egy magánrepülőgép felszállás után nem sokkal Innsbruck közelében elektromos távvezetéknek ütközött, kigyulladt és lezuhant. Négyen veszítették életüket.

- 000 - 000 - 000 -

KOSSUTH-adó

DÉLI KRÓNKA

12.00 h

A mikrofonnál: Németh Miklós Attila

Időjárás:-----

A műsor rövid tartalma-----

- Ezek után a részletekről. - Ma délelőtt a Szociális- és Egységügyi Minisztérium épületében gyültek össze azok, akik a Szociális Munkások Egyesületét kívánják létrehozni. Két millió ember van hazánkban, aki valamilyen módon igényeli az előbb említett emberek munkáját, törődését. Ők egyéként ötven-ezren vannak. A Szociális Munkások Egyesületének alakuló gyűléséről jelentkezik, Orosz József:

- A Szociális Munkások Magyarországi Egyesületének alakuló közgyűlésén eddig 400-n jelentkeztek és vállalták, hogy tagjai lesznek az egyesületnek, tehát szociális munkások lesznek. Az alakuló közgyűlésen részt vett CSHÁK JUDIT, a Politikai Bizottság tagja, a szociális- és egészségügyi miniszter. A minisztérium és a kormánya szándéka, hogy újra fonja, kösse ezt az ún. szociális védőhálót. Az egyesület megalakulása talán az első, de mindenképpen egy nagyon fontos láncszem ezen a hálón, hogy senki se essen ki önhibáján, akaratán kívül a figyelemből, a gondoskodásból.

-

- Köszönöm, egyébként a szociális munkások egyesülete, a Hazafias Népfront kerei között kilenc éve működő CSaládgondozók Klubjának tagjaiból szerveződik elsősorban. Hogy milyen céllal, erről kérdeztem a szervezőbizottság egyik tagját, Doktor BOGNÁR Szabolcs családjogászt.

- A szervezet magába tudja foglalni az ország minden pontján dolgozó és egyedül, önmagukban, gondjukkal egyedül lévő családgondozók munkáját, másrészt ez a szervezet alkalmas partner arra, hogy minden más országos főhatósággal, egyenrangú tárgyalópartner legyen, sőt tovább megyek, ez a szervezet, mint jogi személy bekapcsolódhat a nemzetközi szervezetbe. Évről-évre megerősödött az a felismerés, hogy nem elég egymás között mondani a bajt, a felelősök központi és felsőszintű vezetőkkel tárgyalni kell, hogy miben? -

(DK)

a szociális munkának a hangjának a megemelésében. A szociális munkások tanfolyamainak, képzésének, továbbképzésének a mennyiségi növelésében, a színvonal emelésében, epillanatban még hallatlan kevés szociálpolitikus, szociális munkást képeztek, kevés a képzési hely. Elvesztettük a szociálpolitikai kultúránkat, ezt a kultúrát és a benne dolgozó embereket kell ismét megfelelő rangra emelni, az emberek szociális problémájával, a szocializációs folyamatokkal a legkülönbözőbb munkaterületen dolgoznak pl. a kórházakban, utógondozókban, börtönökben, a lakóterületeken a családgondozók, a nevelési tanácsadó családgondozói, egyes nevelőotthonok utógondozói, vagy a néhány éve kibontakozott családsegítő központok dolgozói. Ezek feltehetően ahogy a tapasztalat igazolta, néha eltérő, eltérő normarendszer szerint dolgoztak, mondjuk úgy hogy nagyon sokszor magukra hagyatva, mindenféle szakmai - most jó értelemben vett szakmai felettes irányítás, közös szakmai szemlélet nélkül. Megint másként fogalmazok, de el kell mondani, hogy ki gondozza a családgondozókat, ki viseli a családgondozók mindennapi gondját, a szivén, ha nem egy erre szerveződő érdekképviseleti szerv.

-

- Hát ebből is eldönthettük, hogy lesz mivel foglalkoznia a Szociális Munkások Egyesületének, nem lesznek munkanélkülek! - Ezek után áttérünk a nagyvilág eseményeire. Az ENSz leszerelési ülészakán a Varsói Szerződés tagállamai közös dokumentumban sürgetnek új fegyverzetkorlátozási megállapodásokat. -----Ism.

- A brit kormányfő szerint, a leszerelési kérdések közül, most a hagyományos fegyverzetek és haderőcsökkentésének kell elsőbbséget kapnia.-----Ism.

- Szovjet hírügynökségi értesülések szerint, Pakisztán akadályozza az afgán menekültek hazatérését.

A TASZSZ úgy tudja, hogy még fegyveres összecsapás is volt, amikor pakisztáni katonk elállták a hazájukba visszaindulók útját. Közben az afgán külügyminiszter személyesen is panaszt tett, Perez de Cuellar ENSz főtitkárnál, amiatt, hogy Pakisztán megsérti az afgán rendezésre vonatkozó megállapodásokat. Egyuttal aggodalmát fejezte ki

(DK)

amiatt is, hogy az ENSz megfigyelők sem tesznek meg mindent az egyezmény végrehajtásáért. Új fejlemény Afganisztánban, hogy Nadzsibullah államfő alelnököt nevezett ki, mielőtt New Yorkba utazott az ENSz közgyűlés rendkívüli leszerelési ülészakára. A négy új alelnök között van Afganisztán nemzetvédelmi minisztere is.

- Shultz amerikai külügyminiszter nem túlzottan derülátó most kezdődött újabb közlkeleti körúttjával kapcsolatban.-----Ism.

- Moszkvai lapok ma közölték azoknak a névsorát, akiket a főváros Pártbizottságának plénumán külttél választottak, a mintegy három hét múlva kezdődő országos pártkonferenciára. A listából kitűnik, többen a közvélemény nyomására kerültek be a külttéltek közé. Moszkvai tudósítónka, Hável Józsefet hallják:

- Összesen 319 delegátust választottak meg. Köztük foglal helyet Mihail Gorbacsov, Andrej Gromikó, Lev Zajkov, Jegor Ligacsov, Nyikolaj Rizskov, Viktor Csebrikov, és Dimitrij Jazov. A plénumon mondott beszédében Lev Zajkov a városi pártbizottság elöltitkára, hangsúlyozta, hogy Moszkvában több mint 3-ezer szemlyt javasoltak külttél-jelöltnek. A javslattételekre nyilt pártgyűléseken került sor. Ugyanakkor szokatlan módon, javslatokat tettek a sajtóban, a TV és a Rádió műsorokban is. Ezen kívül, nagyon sok javslat tevő levél érkezett a Pártbizottságokhoz is, sőt az utcán gyűjtötték aláírsokat az egyes jelöltek támogatására. Mint Zajkov kiemelte, az esetek többségében a széles közvélemény által javasolt nevek egybeestek azokéval, akiket a pártszervezetek indítványoztak. Mint hangsúlyozta, felülről semmiféle utasítás, sugalmazás nem történt. A ma közzé tette névsorból kitűnik, hogy közvélemény által támogatottak közül bekerült a külttéltek közé, Balakin közgazdász, Jurij Afanaszjev történész, Baklanov író, Klimov, a filmművész szövetség vezetője, Jegor Jakovlev, a peresztrojka érharcosának számító Moszkovszkije Novosztji főszerkesztője. Ami Vitalij Koroticsot, az OGO-NYOK c. hetilap főszerkesztőjét illeti, őt, - miután országos kiadványról van szó, egy ukrainai pártszervezet küldi a konferenciára. Végülis nem jutott be a külttéltek közé, Tatjana Zaflafszkaja, Nyikolaj Smeljov, és Gavril Popov. Mindhármán reform-közgazdászok.

(DK)

Mihail Satrov drámaíró, a híres Lenin színművek szerzője, ugyancsak nem lesz küldött. A plénumon mondott beszédében Zajkov hangsúlyozta, hogy a küldöttválasztást megelőző vitában az elviség, a gondosság, a nyíltság és a jóakarát érvényesült. A plénumon, titkosan szavaztak arról, hogy ki legyen küldött.

-

- Kuba további politikai foglyokat engedett az Egy.Államokba.

A három érintett személy között van Ramon Dias is, aki az 50-s évek végén együtt harcolt a diktatúra ellen Fidel Castróval, de 1966-ben letartóztatták. A vád szerint, az amerikai hírszerzésnek kémkedett, ezért 25 évi börtönre ítélték és a napokban engedték szabadon. Két társával, és négy családtaggal együtt, most elhagyhatta a szigetországot. Az Egy.Államok és Kuba tavaly állapodott meg arról, hogy kiengedik Amerikába a kubai politikai foglyok egy részét.

- Repülőgépszerencsétlenség áldozatai lettek Ecuador legmagasabb rangú katonai vezetői. -----Ism.

- Az NSZK-beli Borken katasztrófa sújtotta bányájában hatan csodával határos módon túléltek a szerencsétlenséget.-----Ism.

- Vajon milyen módon maradhatott életben az előbbi hírben szereplő hat nyugatnémet bányász és hogyan keletkezhetett bizonyos légbuborék? - erről a legilletékesebb, egy bányamentő, a komlói Velovics Imre beszél telefonon, akít Sós Éva keresett meg.

(folytatás a következő oldalon)

(DK.)

- Ha légbuborék kialakul, akkor az gyakorlatilag a bánya szellőztetésének maradványa, ami nem képezett egy robbanóképes keveréket amattánnal, tehát azzal együtt nem tudott eltűnni a bánya térségbe. A légbuborék úgy maradhat, hogy amit a robbanás még meghagyott és gyakorlatilag az erőművi hatás, a robbanást követően az elzárja a bányatérsegeket és az ott megszorult és megmaradt légmennyiség alakít ki tulajdonképpen ilyen légbuborékot. Légzésre alkalmas lehet, hát ebben az esetben alkalmas is volt.

- Mekkora lehet egy ilyen légbuborék, mert már 65 órája életben vopltak a bányászok?

- Sokminden függvénye van ennek a légbuboréknak. Függ attól, hogy ebben a bányában milyen szelvényeket hajtottak, tehát hány légköbméter levegő maradhatott bent, az erőművi hatás milyen üregeket szabadított fel, ahová esetleg ez a levegő be tudott nyomulni. Több levegő halmzódott fel. hát ezek ennek a függvényei.

- Lehet ezt csodának is tekinteni, hogy ez a hat bányász életben maradt?

- Akkor amikor tulajdonképpen a magyar uszájba és mindehol megjelent, hogy nem igen van remény az ottaniaknak akimentésére én feltételezem, hogy az ott dolgozó bányamentők nem vették figyelembe és addig kutattak amíg az erejükből tartott, amíg a váltás meg nem érkezett. Tulajdonképpen nem történt csoda, de nem is volt egy mindennapos eset, hogy ők hatan megmaradtak.

- 100 méter mélységből, hogy lehet életjelt adni kopogtatással? Hogy lehet azt fönt meghallani?

- Hát gyakorlatilag sehoggy. Illetve, ami kicsi lehetőség van az a bányába levitt energia vezetékeken, tehát csöveken, vízvezetékeken, hogy ha azok üresek és egyébként nem roncsolódtak a robbanás következtében, akkor esetlegesen elképzelhető, hogy onnan lehet jelezni. És természetesen csak úgy fordulhat elő, hogy ennek a kopogtatásnak a helye valahol közvetlen az akna környékén van és nem valahol bent a bányamezőben. mert onnan gyakorlatilag már lehetetlenség.

Budapestben tárgyalt a népi Korea rádió és TV bizottságának elnöke. Csun Jon -ok, találkozott SZÜRÖS MÁTYÁSSAL, a KB titkárával, valamint HÁRS ISTVÁNNAL a Magyar Rádió és BERECSKI GYULÁVAL, a Magyar Televízió elnökével is.

Salgótarjánban, Nógrád megye székhelyén, ami közismerten bányászváros,

(DK.)

s az előbb néhány hír erejéig bányáról esett szó, szóval Salgótarjánban végre befejeződött az új városháza építése. Hát kb. ilyen tempóval, mint amilyen tempóval én ezt elmondtam építkeztek, hiszen ünnepélyes átadást azért nem rendeztek, mert az építkezés 10 évig tartott. Csúppán ezekben az órákban az új házasságkötő teremben zajló diszesküvű jelzi, hogy most már nyitva állnak a kapuk az ügyfelek előtt. Hogy mi volt az oka a hosszadalmas építkezésnek és a késéseknek, arról rövidesen fény derül, Zengő Árpád tudósításából:

- A legendává szépül történet szerint úgy két évtizede azt mondta az egyik városatya, hogy mindaddig nem lesz új háza Salgótarján tanácsának amíg nincs mindenkinek lakása a városban. Az utóbbi persze még ma sem igaz, viszont 10 évvel az építkezés megkezdés után ma délre minden a helyére került a különre nagyon szépre sikeredett városházán. Kissé viharos volt a sorsa az épületnek, hiszen a száznyi, alapozásra szükséges hatalmas cölöp leverés után az országos iroda-építési stop majdnem 3 évre leállított az építkezést. Az utolsó esztendőben még többször hiúsult meg az átadás, minthogy pl. sok ezer négyzetméternyi falat kellett átépíteni a kész épületben, mert az nem felelt meg a tűzrendészeti előírásoknak. Végül is az 1978-ban 136 milliós költségre tervezett irodaház, 250 millióért készült el, ami a szakemberek szerint nem túlságosan nagy összeg, mert így is csak 25.000 forintba került a berendezett épület egy négyzetmétere. A városi tanács hosszú éveken át gyűjtötte a pénz ehhez úgy, hogy fontos beruházás nem maradt el. Ez az utolsó feltétlenül szükséges középület a városközpont átépítésében. Az 52-től megyeszékhely Salgótarjánban nem voltak meg a megye irányításához szükséges intézmények és az új házba 10 másik szervezet és intézmény is beköltözött. Olyanok, amelyek túlzás nélkül mondható, hogy nyomorúságos körülmények között, albérlésben működtek azóta. Az új épületben új lesz pl. az ügyfélszolgálat működése is. 60 féle ügyben csak egyszer kell bemenni a tanácsra, mert a számítógéphez táplált adatok alapján a masina azonnal kinyomtatja a határozatot.

Vizgazdálkodásról és környezetvédelemről tárgyaltak magyar szakemberek Grúziában.

- A júldöttséget VARGA MIKLÓS államtitkár vezette. Megvitatták a hidrológiai mérőműszerek fejlesztésében kialakítható együttműködés lehetőségeit és tájékoztatták egymást az állóvizek vízminőségével kapcsolatos tapasztalataikról.

(DK.)

Ma délelőtt 11 órakor kezdődött Biharugrán az az ünnepség, melynek során Szabó Pál Kossuth-díjas író szobrát felavatták. Cseh Éva az író lányával, Szabó Erzsébettel, aki egyébkétn Bertalan Ágnes néven szintén publikál, beszélget az íróhoz fűződő emlékekről:

- Apám nagyon szeretett hazajárni. Minden nagy munkáját itthon fejezett be, akkor is ha Pesten kezdte meg és halála előtti esztendőben irt egy nagyon nagyon szép irást, az üres házról. Az egy háznak a halála, az amikor nincs benne senki nem lakik és a tárgyak mozdulatlanok. Elhatároztam, ha nyugdíjas leszek akkor hazajövök, hogy ez a ház ne legyen halott és éljen.

(Sokan jönnek ide látogatók és a tárgyak is csak akkor beszélnek, ha itt van valaki. Szabó Pál a bihari táj nagy ismerője. - Mindenkinek Pali bácsi volt, meg Pali. Ha hazajött bejárta aze gész falut. Szerette a fényt, a vilgáosságot. Korán kelt és akkor nagyon tudott dolgozni.)

MOst a 168 Óra magazinra hívjuk fel figyelmüket.

A délutáni adás tartalmáról. ---

ma nagyszabású, úszást népszerűsítő sportnapot tartanak Budapesten. Az eredeti programban a dunai úzás is szerepelt. Hogy miért nem lubickolhatnak a sportnap résztvevői a Kék-Dunában, arról beszél dr. TOMKA JULIA akÖJÁL főorvosa, Szörényi Péter mikrofonja előtt:

- Az utóbbi 15 évbe végzett vizsgálataink szeirnt a Duna vízminősége fürdésre nem alkalmas. Bakterológiai szempontból 4 kategóriát különböztetünk meg. Az 1-2-es kategóriába, ami tiszta víz, illetve kissé szennyezett, elképzelhető, illetve engedélyszhető a fürdőzés. A bpesti szakasz ehhez képest 3-as és 4-es, ami azt jelenti, hogy szennyezett, illetve erősen szennyezett a Duna.

- lehet Magyarországon egyáltalán valahol fürödni a Dunában? Már az önök szempontjából.

- A felsőbb szakaszokon, tehát Buadpeste felett, de jóval Budapest felett egyes helyeken, de ott is korlátozott mértékbe.

- Ha valaki mégis megkockáztatja, az milyen betegségre számíthat?

- Az egyik legveszélyesebb talán az ugynevezett szalmonella megbetegedés, vagy szalmonellózis. A bpesti szakasz 64 %-ban volt szamonella pozitív az elmúlt évben. Ennek első sorban az az oka, hogy a Dunába igen nagy mennyiségű tisztítatlan szennyvíz kerül. A bpesti adatokat ismerem, a bekerülő szennyvíznek mitnegy 20 %-a

(DK.)

kerül tisztításra, 80 %-a tisztítatlanul jut a folyóba.

Tehtá a Kék-Duna már régen csak a hangszalagokon és a lemezeken kék. A medrében nem.

Sporthirek:

Fogathajtó országos bajnokság. - A válogatottak csak a délután folyamán rugaszkodnak neki az igen mély homokban elhelyezett akadályoknak. -

Röplabda MNK döntője. Ujpes és Tungsram, holnap.

Egy moist érkezett hír:

Egy brazíliai kisvárosban fegyveresek harmadik napja tartanak túszként fogva bankalkalmazottakat és ügyfeleket.

A Rio de Janeirótól 900 km-re fekvő kisváros bankjának elfoglalói eddig 50.000 dollárt éls egy autót követeltek. A rendőrség körülzárta az épületet, amelyben 26 ember tartózkodott a támadás idején. A két fegyveres időközben 10 személyt elengedett, négyen pedig még az első éjszaka megszöktek. A legfrissebb hírek szerint a banditák most már 100.000 dollárt akarnak és túszaik megölésével fenyegetőznek.

Időjárás előrejelzés. --

1948-ban az első hároméves terv első évében kezdték meg a Budai hegyekben az Uttörővasut építését. 40 éves tehát a gyerekek és a felnőttek kedvenc vasutja az uttörő vasut. A központi ünnepségeekt ma tartották, illetve Tartják még a Hűvösvölgyben. Orosz József tudósit a helyszínről:

- Két év alatt építették ki a telejs pályahosszat a 11.2 km-t és mikor elkészült büszkén hirdette a felirat, népi demokráciánk adományozta az uttörőknek. Az Uttörővasut a változatlanságot és a folyamatosságot jelenti. Az egyenruhák ugyanolyanok mint 40 éve. A kiválasztottak, a szolgálatot teljesítő uttörők lelkesedés töretlen a vasutért. Egy szóval szimbólum is ez a vasut. Az uttörő mozgalom 40 év alatt, vasutas példával élve hullámvölgyek és hullám hegyek között zaka-

(DK.)

tolt és ma, amikor ez a mozgalom is nehéz periódusában van, a gyerekek legalább itt komolyan veszik, még a formalitásokat is. A 40 éves ünnepségre több százán, szószerint vonultak egyenruhában, katonás vezényszavakra, egy-egy, egy - kettő-egy dobpergésre, úgy ahogyan ezt tették még 4 évtizeddel ezelőtt is. Ez változatlan. A megnyitókort egy teljes áró menetjegy 2 forintba került, ma ugyanez 24 forint.

(Gitár zene.)

És el is indult az Uttörővasut, igaz, hogy most csak Kovács Andor gitárjának húrjain. De a mai Déli Krónika közben végetért és ezzel elköszön a szerkesztő Németh Miklós Attila. Hallgasásk még, utazzanak még egy kicsit az Uttörővasuton!

- o o o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

14 h.

A VSZ országai szerint az ENSZ rendkívüli leszerelési ülészakának alapvető jelentőségű dokumentumként kell elismernie a már aláírt szovjet-amerikai rakéta szerződést. Emellett a szocialista országok a most beterjesztett dokumentumukban azt kérik az ülészak résztvevőitől, hogy lépjenek fel a hadászati támadó fegyverek 50 %-os csökkentéséért, továbbá annak érdekében, hogy a leszerelési folyamatba minél több ország kapcsolódjék be. Javaslatként szerepel a dokumentumban, hogy fokjózatosan semmisítsenek meg minden atomfegyvert a Földön ss előzőleg tiltsák be az atomfegyver kísérleteket. Ugyancsak indítványozzák a szocialista országok a hagyományos fegyverek és fegyveres erők radikális csökekedését éppen úgy mint a katonai költségvetések visszafogását.

Elsőkézből tájékoztatja a kínai kormányt a szovjet-amerikai csúcstalálkozóról Reagan elnök fegyverzetlortlítópzási tanácsadója. Ma Pekingben a kínai külügyminiszterhelyetessel folytat tárgyalásokat. Kínai-amerikai megállapodás szabályozza, hogy a két ország illetékesei folyamatosan tájékoztatják egymást a legfontosabb világpolitikai fejleményekről.

Alelnököket nevezett ki magamellél Nádzsibullah afgán államfő. A politikus időközben New Yorkba utazott az ENSZ rendkívüli ülészakára. A négy új alelnök között van a nemzetvédelmi miniszter is.

Az afgán külügyminiszter személyesen tett panaszt Perez de Cuellar ENBSZ főtitkárnál egyrészt amitt, hogy Pakisztán megsérti az Afganisztánnal kötött megállapodást, másrészt mert kabuli megítélés szerint az ENSZ megfigyelők nem tesznek meg mindent az egyezmény végrehajtásáért. A TASZSZ hírügynökség jelentette, hogy a pakisztáni hadsereg akadályozza az afgán menekültek hazatérését. A napokban fegyveres összecsapás is voltl, amikor pakisztáni katonák újttát álltak a haza indulóknak.

A pártton belüli demokrácia bővítését sürgeti Csehszlovákia kom. pártjának központi lapja. A Rude Pravo szerint a taggyűléseken minden kérdést nyiltan kellene megvitatni. Hiszen a legjobb megoldások mindig

(Hírek 14 n.)

vitákban, a nézetek ütköztetésével születnek meg. Hozzá kell szokni az ellenvéleményhez és nem a kritizáló személyt, hanem a bírálat tartalmát kell alaposan szemügyre venni. A párt nem élhet a multban szerzett politikai tőkéből, csak tisztességes és nyílt politikával tarthatja meg tekintélyét- írja a csehszlovák pártlap.

Szovjet-kinai tárgyalást tartottak a gazdasági és tudományos műszaki együttműködésről. A Masznyikov miniszterlenök helyettes vezette szovjet delegáció vendéglátóival a határmenti kereskedelmi és kulturális kapcsolatok bővítését is megvitatta. A szovjet küldöttség Snaghaiba és Kantonba is ellátogat.

Vizgazdálkodásról és környezetvédelemről tárgyaltak magyar szakemberek Grúziában. A küldöttséget VARGA MIKLÓS államtitkár vezette. Megvitatták a hidrológiai mérőműszerek fejlesztésében kialakítható együttműködés lehetőségeit és tájékoztatták egymást az állóvizek minőségével kapcsolatos tapasztalatokról.

Budapesten tárgyalt a népi Korea rádió és televízió bizottságának elnöke Csu Jon-ok találkozott SZÜRÖS MÁTYÁSSAL, a KB titkárával, valamint HÁRS ISTVÁNNAL, a Magyar Rádió és BERE CZKI GYULÁVAL, a Magyar Televízió elnökével is.

Megtartotta alakuló ülését a Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete. A családsegítéssel foglalkozók tömörítésével az egyesület támogatni kívánja a megújuló szociálpolitika törekvéseit és vállalkozik arra is, területi hovatartozástól függetlenül mindenki számára hozzáférhetővé tegye a szakmai információkat. Az alakuló ülésen családgondozók, pártfogók, utógondozó valamint a gyermek és ifjúság illetőleg a felnőtt védelem területén dolgozó szakemberek gyűltek össze.

Időjárás jelentés. ---

KOSSUTH - adó.

IPARGAZDÁK.

14 h. 10.

Sorozatunkban Forró Tamás riportja következik amely a Penta Szállóban megrendezett szabadidő butorkiállításon készült.

- Magyarországon igen, igen ritkán látni szépen, kulturáltan berendezett kertet, teraszt, erkélyt. Ha viszont itt ezen a kertibutor kiállításon körülnéz az ember, akkor ez különösen nehezen érthető, hiszen a magyar ipar néhány szövetkezte a bizonygató rá, hogy igenis kész ülnél nálunk olyan kertibutorok, amelyek esztétikusak, szépek és praktikusak is. Beszélgető partnereim Szücs Pá, a Fémibutor szövetkezet elnöke és Szirtes Tivadar Hafém ipari szövetkezet elnöke.

-1959-ben két szövetkezet kezdte el a szabadidő butoroknak a gyártását, a Hafém szövetkezet és a Fémibutor szövetkezet. Azóta tulajdonképpen egy új iparágat sikerült kifejleszteni és ezeket a termékeket belföldön a Triál nagykereskedelmi vállalatnál keresztül hozzuk forgalomba és ezen kívül természetesen a világ minden részébe eljutnak termékeink.

- Azt hallottam, hogy meghódították Ausztráliát is?

- Igen. A közelmúltban voltunk Ausztráliában. Ausztrália idén egy világkiállítást rendeznek, amelynek a fő témája a szabadidő hasznos eltöltése. Ezzel összefüggésben úgy ítéltük meg a HUNGAROCOOP külkereskedelmi vállalattal egyetértésben, hogy Ausztráliában egy kis árúbemutatót tartunk. Ez április 20 és 30 között megtörtént. A mai napig több mint 600.000 USA dollár értékű rendelést tudunk lekötni. És nagyon lényeges. Részben új piac részben pedig a folyamatos termelés érdekében, miután az évszakok ellentétesek a miénkkel, a folyamatos termeltetését biztosítják mindkét szövetkezetnek. Azonkívül az árszínvonal is olyan az ausztrál piacnak, hogy minden nemű támogatás nélkül sikerül ezeket a termékeket eladni. És itt emliteném meg, hogy ezek a termékek olyan helyre mennek tőkés exportra, amelyek fizetőképes országok és a tőkés import hányada szinte minimális. Ebből adóan a netto deviza hozama megítélésünk szerint kiemelkedően magasnak mondható.

- El kell mondanom, hogy importot alig, talán 2-3 %-ban tartalmaz. A termelést telejs egészében hazai alapanyag gyártásból tudjuk megoldani. Ez alatt értendő az acélcső. Ugyanigy hazai alapanyagot képez

(Ipargazdák. - Szabadidő butorok.)

a textilanyag. Ha körbenéz a kiállításon láthatja, hogy igyekeztek úgy megodlani, hogy széles színskálában, elég jó textilanyagból sikerült olyan anyagokat szállítani, ami reméljük, hogy a tőkés piacot is mind jobban meg fogja hódítani.

- Mit fejeztnek a külföldi vevők? Ezeknek a butoroknak, a praktikumát, az esztétikumát vagy egyszerűen csak azért érdekli őt ez, mert olcsóbban jut hozzá tőlünk, mint esetleg más országtól?

- Megfizeti a termékeknek a világpiaci árát. Nagyon kevés olyan gyártó van a vilgába, aki ilyes széles termékskálát tud produkálni. Tulajdonképpen külföldön nem akét szövetkezet külön-külön jelenik meg, hanem az előbb hangzott együttműködésnek megfelelően a camping butoroknak egy széles skáláját tudjuk adni. És egy vevőnek, azonkívül, hogy eddig a szállítási határidőinkre sem volt probléma és természetesen az egyik alapfeltétele, hogy az exportpiacokon tudjunk maradni. Egy partnerrel kell, hogy szembeálljon és a telejs igényét ilyen módon ki tudja elégíteni.

- Összesítve kb. mennyi évente a magyar szabadidő butorexport?

- Megközelíti az 5 millió dollárt évente. És úgy ítéljük meg és nemcsak ki, hanem azok az érdekképviselői és felügyeleti szervek is így látják, akik munkánkat értékelik, hogy ez már olyan nagyságrend, amivel érdemes külön foglalkozni. Hiszen ez nem egy hirtelen kiugró eredmény. Ez évtizedek óta állandó jellegű teljesítmény, produktum. Nyilván nem ugyanazok a termékek mennek exportra, hanem állandóan fejlesztünk. Mindkét szövetkezetnek van saját fejlesztő apparátusa, saját prototípus műhelye. Ami időnként dongot jelent ez pedig az, hogy az alapanyag árak, ezalatt a belföldi alapanyag árakat értem, változása ellenirányú a világpiaci árváltozással, s a kérdés elejével összefüggésben ez időnként gondokat jelent az értékesítési áraknál. Hiszen a világpiac csak világpiaci anyagárakat és egyéb ráfordításokat tud elfogadni. Nálunk a termelés technológiája korszerű. Célgépeket tervezünk, próbáljuk a világszinvonalat tartani, ami ugyan nem minden esetben sikerül, de megítélésünk szerint a termék azt az árat éri el amely a vilgápiacon értékarányosnak mondható.

- Hány éves terméket lehet még elfogadható áron eladni?

- 2-3 év az amit el lehet fogadtatni. Ezért járjuk a világot különböző országokat, kiállításokat. Tanulmányoznunk kell, hogy tulajdonképpen hol tart a világ, hol tartunk mi. Mennyibe tudjuk követni, mert ennél a cikknél fel kell tudni venni a versenyt a legfejlettebb

(Ipargazdák. - Szabadidő butorok.)

országokkal. Mert nézzük meg, Kanada, Anglia, Finnország, Nyugatnémetország, Ausztria, Svédország Hollandia és immár Ausztrália a partnereink közé tartozik és tényleg nagy mennyiségben, kemény valutáért vásárolnak tőlünk.

- Tulajdonképpen két konkurens szövetkezetről van szó és ahogy szavakból kiveszem nagyon szorosán együttműködnek. Ez nem egy fajta kartell?

- Haát jó értelemben is lehet tulajdonképpen konkurenciát és együttműködést is végrehajtani. Mit értek ez alatt? Említettem, hogy a külföldi vevők nagyrésze komplett garnitúrákat kíván venni, hiszen ma ez a leg-egyszerűbb széktől kezdve ágyakon, panernyőkön, asztalokon, hintákon és különféle pihenő székeken keresztül mindenre kiterjed. Ezt a sokféle terméket gazdaságosan nem tudná egy cég gyártani, amint ahogy bebizonyosodott, hogy a vilgában sincsenek olyan cégek, akik minden terméket gazdaságosan gyártanak. Ez egy bizonyosféle szakosodás. Azt lehetne amondani és talán nem tűnik túlzott dicsekvésnek, hogy bennünk mint jó példát szoktak felhozni, hogy látszólag konkurencia de mégis egy hasznos együttműködés a két gyártó között.

- Amnit én itt látok, az tényleg nagyon szép. De igazán akkor tettszene, hogy ha ugyanezeket a butorokat látnám a balatoni nyaralok teraszán, abérházak erkélyén, szóval minden olyan helyen, ahol ezeknek a butoroknak tényleg helye van.

- Mi látjuk Óbudán, látjuk a Ferencvárosba, látjuk Anygalföldön, ahogy épülnek az új házak. Mi azt számitsuk, hogy minden erkélyre egy vagy kétfő camping butor oda fog kerülni és tehát nekünk a termelést úgy kell megszervezni, hogy ezt ki tudjuk elégíteni és az épülő erkélyekkel arányban tudjuk ellátni a magyar vásárlókat is különféle butorokkal. Alapvető gond sajnos és azt hiszem nem egyedülálló ilyen tekintetben a mi problémánk, hogy az alapanyag gyártó iparok még mindig a nagyobb szériákat a nagyobb mennyiségű anyagoakt kedvelik szivesebben és ezért a belföldi piac, ami érthetően kisebb nagyságrendű nem minden esetben tud olyan választékot kapni mint a külföldre menő termékek. Ennek ellenrőe a gyártó szövetkezeteknél különféle minőségé nincs a belföld és az export számára, de bizonyos szempontból érthető., hogy kisebb választék az ami a belföldi piacon kapható.

- Rövidesen meg tudjuk oldani, hogy a belföldi piacot is teljes egészében, teljes készlet garnitúrával ki tudjuk elégíteni. Azt is el kellmodnani, hogy ez a kiállítás nem a nagyközönség részére, hanem

(Ipargazdák. - Szabadidő butorok.)

a HUNGAROCOOP külker vállalattal akivel eztközösen szerveztük ezt a kiállítást és minden évben szabadidő kiállítás címén meg is rendezzük, ő meghív 20-30 külföldi partnert azért, hogy bemutassa itt a különböző uj mintákat, az uj típusokat, az uj megoldásokat. Ez a kiállítás a jövő szezonra egy előremutató tájékoztatót adni.

Ipargazdák című sorozatunkban Forró Tamás riportját hallották.

- o o o -

PETŐFI - adó.

HÍREK.

15 h.

(Az erős légköri zavarás miatt érthetetlen.)

- o o o -

KOSSUTH - adó.

168 ÓRA.

16 h.

Felelős szerkesztő Mester Ákos.

A műsorvezetőt Feuer Andrást hallják.

A 168 óra 18-ik évfolyamának 22-ik számával, a 851-ik adással jelentkezünk.

Műsorétlap. ---

Zentai Péter hirei következnek:

A kínai vezetőket tájékoztatja első kézből a szovjet-amerikai csúcstalálkozó fejleményeiről Reagan elnök fegyverzetkorlátozási tancásadója. Tudni illik, hogy az Egy. Államok és Kína között megállapodás van érvényben, amely szerint minden világpolitikai jelentőségű fejleményről konzultálnak egymással. Tudni illik továbbá az is, hogy a pekingi kormány üdvözli ugyan a szovjet-amerikai közeledést fegyverzetkorlátozási kérdésekben, de az nem tetszik neki, hogy a leszerelés ügye túlzottan is a szovjet-amerikai kapcsolatokra korlátozódik. A témával foglalkozó rendkívüli ENSZ ülészen különben a kínai külügyminiszter arról beszélt, hogy egy fajta bizonytalanság tapasztalható a fegyverkezés illetőleg a leszerelés ügyében a harmadik világ katonailag fejlett országaiban.

Mellesleg a rendkívüli ülészen éppen ma nyújtják be közös dokumentumukat a Varsói Szerződés országai arról, hogy minden kategóriában jelentősen csökenteni lehet és kell is a fegyverek, illetőleg a haderők számát.

Moszkvában nyilvánosságra hozták, hogy kiket delegál a szovjet főváros a három hét múlva esedékes országos pártértekezletre. A legfelsőbb vezetésből mindenki ott lesz. egymásnak ellentmondó hírek érkeznek azonban azoknak a részvételéről, akik az utóbbi időben keményen hallatták hangjukat a gazdasági és a politikai reformok érdekében. A kerületi jelölőgyűléseken többen közülük nem szavaztak meg. Igaz amint ez a napokban kiderült, nem igazában demokratikusan zajlottak le ezek a kerületi gyűlések. Végülis aközvélemény nyomására küldött lett Afajaszjev történész professzor, Krimov filmrendező és Korotics az Aganyok című lap főszerkesztője, akit kerülő uton,

(168 Óra.)

newm Moszkvában, hanem Ukrajnában választottak meg. nem világos viszont hogy ott lesz-e az ülésteremben Zaszlafszkaja akadémikus, aki több más ismert reformmmel egyetemben kiesett mondhatjuk így is az első választási fordulóból. Ám megfigyelők szerint valamelyik vidéki városban öt is küldötté választhatják.

VÁRKONYI PÉTER magyar külügyminiszter az ausztriai Milčstadtban elismerően szólt az ugynevezett Alpok- Adria munkaközösségről, amely az egymással határos osztrák-olasz és jugoszláv területek szoros együttműködést hangolja össze. Ennek a munkaközösségnek a mostani értekezletén megfigyelőként résztvett Vas és Győr-Sopron megye küldöttsége is valamint ott vannak az érintett országok külügyminiszterei. Részvéte- lünk jogosságát VÁRKONYI PÉTER azzal támasztotta alá, hogy a magyar állampolgárok mindennek előtt Ausztriába, Jugoszláviába és Olaszországba valamint az NSZK-ba utaznak a legszivesebben. Célunk, hogy vizumkönnyítésetk érjünk el Itáliával is. A magyar kormány hozzájárult, hogy Vas és Győr-Sopron megye tzelejs jogu tagja legyen az Alpok-Andria munkaközösségnek, tudhatjuk meg VÁRKONYI PÉTER ausztriai beszédéből.

Végül egy rendőrségi közlemény:

Kanadai állampolgár ellen indított vizsgálatot emberölés alapos gyanuja miatt a Szabocls- Szatmár megyei rendőr főkapitányság. A vád szerint Christian Pepin 27, éves kanadai polgár, tegnapi virradóra a vásárosnaményi Berek Szállódában megölte honfitársát, Oliwa Anne (??) Charest 21 éves egyetemi hallgatót. A gyanúsított őrizetben van.

Az időjárásról. ---

Nagy bvalószínűséggel a történelem új szakaszába érkeztünk, mondta tegnap R. Reagan amerikai elnök Londonban moszkvai utjáról. A szovjet-amerikai csúcstalálkozóról önök már számos értékelést hallhattak. Kulcsár István tehát, aki visszaérkezvén a találkozó színhelyéről bejött a stúdióba, inkább a körülményekről, a látszólag fontos részletekről válaszol majd. Arról, hogy vajon pl. valóban az egész világ érdeklődésének középpontjában volt ez a találkozó? Vagy csak Nyugat-Európát és a fejlettebb ázsiai, valamint amerikai országokat érdekelte?

- Hát én inkább arra mernék válaszolni, hogy kellett-e, hogy érdekelje

(168 Óra.)

Tudni illik el tudom képzelni, h ogy azokban az afrikai országokban a Szaharától délre, ahol az éhhalállal küzdenek és ahol sem tudják, hogy valahol van két vilgáhatalom, ott lehet, hogy a falusi ember azt se tudta, hogy ilyen van és nem érdekelte. De ugyanarról volt szó az egész emebriség számára amivel ők ott küzdenek, a létről, vagy nem létről. Tudni illik a szovjet-amerikai viszony az alapetően az a kérdés, hogy lesz-e nukleáris háború vagy sem.

- Ez még kérdés? Én arra gondoltam, hogy ez talán már nem kérdés és abból indultak ki a felek, hogy mivel ez már nem kérdés, mivel a kérdésre már megvan a határozott válasz, hogy tehát nem lesz és ne legyen nukleáris háború, ezért kell tárgyalni.

- Amig a fegyverek megvannak, addfig ilyen háború lehetséges.

- Most ezen a moszkvai találkozáson nagyons ok olyan részletet ismerhettünk meg ennek a csúcstalálkozónak az aprópóján, amit a korábbi három csúcstalálkozón talán nem ennyire. Vajon ez nem azért van, hogy tudhattunk arórl, hogy ki merer sétál, milyen mellékprogramok vannak, hogyan tudósitanak a tudósítók. Milyen helyre mehetett el látogató reagan és hova nem mehetett el. A feleségek mennyit szerepeltek ujságírók előtt és mennyit nem. Szóval mindezt a dolgot talán nem azért tudhattuk ilyen részletesen mert nem volt léyneg, amit tudjunk?

- Én azt hiszem nem erről van szó. Léyneg eddig is volt. Először is megjegyozném, h ogy Reagan bárhova elmehetett ahova akart. El is ment. Másodsor azért tudhattunk meg többet, mert a bizalom foka magasabb a két tárgyalófél között. harmadsor, mert a nyilvánosságot ming a két fél igényelte. Korábban is szokás volt Amerikában az, hogy amikor egy tárgylaás elején az elnök a partnerével odaül 2 percre a fényképesek elé, akkor oda lehet neki kiabálni egy-két kérdést. Most azonban ezekből rögtöngött sajtóértekezletek lettek és aszovjet vezetők pontosan ugy válaszoltak, Gorbacsov ugyanugy, vagy még szivesebben válaszolt mint Reagan. Kihasználta ezt az alkalmat. Hogy mennyire lehetett dolgozni? A Magyar TV-ban láthatták Hardi Mihálynak a riportját ahol elkapta akét vezetőt a Kreml udvarán és meginterjuvolta őket, ami nem volt előre tervezve. Láttam egy olyat, amikor egy brazil ujságíró ugy kapta el őket, hogy ezta kifejezsét használjam, hogy nem volt a közelben angol tolmács. Gorbacsov nem beszél angolul és Jakovlev a a KB agitprop tirkára, aki politikai bizottsági tag és aki jókl tud angolul, korábban Ottawaban volt nagykövet, ő állt ott neki kapásból

(168 Óra.)

fordítani Gorbacsovnak. Gorbacsov ezt az alkalmat is kihasználta. Megkérdezték ott azt, hogy készül-e Braziliába menni. Egyenes választ ugyan nem adott, mert nem adhatott, de elmondta, hogy mit jelent számára Latin-Amerika. Tudta, hogy ezt a műsor másnap vagy aznap este Braziliában 30 millió ember fogja nézni, tudta, hogy ez mit jelent. Meg ahhoz hogy mit jelent most a nyilvánosság és a sajtó a SzU számára, a Gorbacsov sajtóértekezleten kiderült, hogy egy sor nem hall. Rosszak voltak a tolmács-gépek.- Gorbacsov azonnal szólt, hogy akiknek semmi közük a dologhoz álljanak fel, adják át azt a sort az újságíróknak. Azután meglátta az egyik amerikai TV újságírót, aki korábban csiált vele interjút, nemcsak, hogy megismerte, hanem azt mondja Tom te hallasz most vagy nem hallasz.

- Mondjuk a biztonsági emberek körében is olyan zökkenőmentesen sikerült ez a stilusváltás?

- Kérem szépen. Biztonsági emberek körében természetesen nem. A biztonsági ember, ha szabad ezt a kategóriát használnom, nem felépítmény, nem a társadalmi rendszertől függ. Az amerikai szolgálat embereinek ugyanolyan éles könyökük van, mint a szovjet kormányórságnak. Az ő dolguk az, hogy a vezetőket védjék. Ez nem telejsen örült dolog egy olyan korszakban mint amienk, ahol annyi terrorista akció történik, Az Egy. Államokban- gondoljuk csak arra elnököt megöltek, elnök ellen merénylet volt. Ezt sehol nem lehet kizárni. Az ő dolga természetesen az, hogy minden módon vigyázzon a vezetőre. ne engedjen a közelébe illetéktelent. más kérdés, hogy nem mindig sikerül. Hogy néha gorombák? Kérem szépen itt is ott is előfordul. Ez a munájukkal jár.

- Szóval úgy tűnt, hogy ők is elfogadják azt, hogy most már az újságíró odaléphet, előre megbeszélte, egyeztetett program nélkül is?

- kérem szépen. Az újságíró aki odakerült a közelébe az nem engedély nélkül került oda. tehát arra volt iparengedélye, hogy tudósítson a találkozóról. de az nem volt megbeszélve, hogy odatoppan elé. Egyébként kérem, ne menjünk messze példáulért, amikor Gorbacsov Budapoesten sétált KÁDÁR JÁNOSSEL a Váci utcában én ott voltam. ott a biztonsági emberek ugyancsak gyűrűt vontak körük. Én benne voltam a gyűrűbe, mögötte mentem, aztán néhány perc múlva láttam fiatalembereket, akiknek nem volt semmi iparengedélyük. Ők is ott voltak a gyűrűbe. nem lehetett ez loo %-os biztonsággal csinálni. Aki akart, járókelő ott is nagyon úközel ment Gorbacsovhoz, odaszólt neki, beszélgettek vele. Ez vele jár.

(168 Óra.)

_ Mikor jöttél vissza István?

- Pénteken, pénteken délután.

- Pénteken délután már helyben értékeléseket mennyire lehetett olvasni, hallani?

- teljes mértékben lehetett.- Pozitívnak tartják a csúcstalálkozót. Nem értek bizonyos szempontból annyit, amennyit esetleg lehetett volna, de haladás mindenképpen volt. Egyérszt gondoljunk arra, hogy ratifikálták aközepes hatótávolságú rakéták felszámolásáról szóló egyezményt, itt cserélték ki a ratifikációs okmányokat. tehát ez hatályba lépett. Megszületet jónéhány egyéb, bizalomerősít és más intézkedésről döntés, illetve szerződés. Jegyzőkönyvet irtak alá több, nem lényegtelen ha nem is óriási horderejű dologról és még egy amit hajlamosak vagyunk elfelejteni. A bizalomról már szóltunk. tehát a bizalomhoz az szükséges, hogy ez a bizonyos ellenség kép, amelyik mind akét oldalon megvolt, leépüljön. Moszkvában a szállodában ahol laktam a CNN amerikai tv műsorát lehetett nézni. Én állítom azt, hogy a csúcstalálkozó 5 napja alatt az amerikai közönség többet látott a SzU-ból mint az alatt az öt év alatt amit én az Egy. Államokban töltöttem tudósítóként. Nyilvánvalóan nemcsak jót láttak, láttak rosszat is, de egy valódi, valóságos országot, husból-vérből való embereket láttak. Azt hiszem hogy ennek aközeledésnek a jelentőségét, tehát azt, hogy elelenség kép épül le, ezt nem lehet túlbecsülni.

- Reagan sajtóértekezletén nyugati ujságírók állandóan azt kérdezték hogy ön már a sjaát emléknmüvét lakkozza, hát ön nemsokára leköszön, elmegy, önnek érdeke az, hogy itt most valamit összehozzon, hiszen ez az ön történelmi helyét, ha tetszik, fogja meghatározni. Tehát ön engedményeket tesz a mi rovásunkra, modnták a nyugatiak.

- Arra gondoljunk, hogy 1972 óta az amerikai elnökök Nixon majd Carter jónéhány szerződést irtak alá a SzU-val és az amerikai szenátus egyiket sem emelte törvényerőre. Tehát amit ilyen óriási többséggel, 98 szavazó szenátorból 93 igennel szavaz, egy olyan szerződésre, amit egy valóban változatlanul jobboldali amerikai elnök kötött meg, erre igazán örülteken kívül senki sem mondhatta vagy mondhatja azt, hogy kiárusítja az amerikai érdekeket a SzU-nak.

(Folytatás a következő oldalon.)

- Itt a 168 óra. --Telefonszámaink.--

- Hosszú ideig még a kábítószerokról szóló ujságcikkek megjelenését is károsnak tartották Magyarországon, mondván hogy az ujságírók így kedvet csinálnak a dologhoz. Később beszélni és írni már lehetett a drogról, de a veszélyt bagatellizálták, az adatokat - mondjuk így - lefelé kerekítették és maradtak bizonyos tabúk is, pl. a forgalmazásról, árakról nem illett szólni. Az indok változatlan: ne adjunk tippeket! Mára már nyilvánvalóvá lett, hogy a drogosok a sajtó nélkül is megtalálják a kábítószereket és hivatalos szóhasználat sz érint más, bódulatkeltésre alkalmas anyagok megszerzésének módját. Ezért aztán Vicsek Ferenc a leginkább érintettektől a részletek után is érdeklődhetett:

(- Ha valaki valamilyen droghoz hozzá akar jutni, akkor merre indul el? (fiú:) - Saját tapasztalatomból nem tudom, de tudom, hogy szokták csinálni. Többen dolgoznak kórházakban, ott előre lepecsételt recepteket szereznek, olyan gyógyszertárakat keresnek fel, ahol ismerős a gyógyszertáros, ott ki tudják váltani. Felírnak mondjuk tíz doboz hodebitot? és 10 doboz noxiont?. Semmilyen más gyógyszertárban nem adnák ki, mint ahol ismerős a gyógyszertáros. Van cigaretta is, marihuánás. Azt általában araboktól szokták venni, meg különböző források vannak.

- Erősödik ez a forgalom, egyre több keményebb drog jön be?

- Igen, mert először volt a ragasztó, most már kapni heroint is, állítólag grammját adják 200 forintért, de ebben nem vagyok biztos, az lehet akármilyen kutyulék is.

- Hogy hallotta, egyre több LSD, heroin, marihuána jön be?

- Ezt nem tudom. Vannak bizonyos források, amik állandóak, de hogy több jön-e be, azt nem tudom. Van, aki külföldről hoz be, kint jár, hoz.

- Nekem azt mondták, hogy a Keletinél lehet pl. meg a Havanna bárban.

- Igen, arról én is tudok.

- Ha valaki ma Magyarországon hozzá akar jutni gyógyszerhez vagy más kábítószerhez, az mekkora megpróbáltatásba kerül neki, hogy hozzájusson nehéz vagy nem túl nehéz.

- Nem túl nehéz, ha valakinek összeköttetése van, akkor nem nehéz.)

- Kiszikely ? Ödön pszichiáter kandidátus, az elsők között foglalkozott a drogellenes küzdelemmel. Hogy jutnak kemény drogokhoz azok, akik szenvedélybetegek, akik kábítószer vagy helyettesítő anyagot szeretnének fogyasztani?
- A betegekről nyert információk szerint külföldiektől vásárolják, elsősorban araboktól. Vannak olyan jelzések is, hogy lengyel illegális laboratóriumokban gyártott heroin is átjut, bár az nem tiszta, nem kristálytiszta heroin, de komoly herointartalma van és jelentősen olcsóbb, mint az araboktól megvásárolható heroin.
- Arról is hallottam, hogy itthon természetesen kender és abból állítanak elő kábítószer.
- Legutóbb olyan adatok kerültek felszínre, külföldi közleményekből amik arra utalnak, hogy a magyar, hazai vad kenderből előállított cigaretta, tehát marihuána-cigaretta is tart jelentősebb mennyiségű TAT? hatóanyagot, mint korábban hittük. A betegek ezt korábban is elmondták, hiszen érezték a hatását, de nem nagyon akartuk elhinni. Úgy látszik, hogy ezt el kell fogadnunk.
- A marihuána-forgalom mekkora lehet?
- Ez eléggé elterjedt, mert vandkender Magyarországon mindenütt, ahol szántóföldek, sík területek, legelők vannak, ott vadkender mindenhol megtalálható. Számokat nem tudok mondani, hiszen felmérés még semmilyen drogkérdésben nem történt, de nyilván ezres nagyságrendben szívják ezt a magyar marihuánát. Néhány tucat olyan drogos lehet, aki hozzájut heroinhoz és meg tudja fizetni.
- Mi van az ópiummal?
- az elmúlt években a hazai fiatalok is megtanulták azt, hogy hogyan juthatnak ópiumhoz. Felkeresik a nagyvárosok környékén lévő mákföldeket és hagyományos módszerrel, a zöld mákgubó megmetszésével, majd másnap a száraz, kicsorgott nedv leszedésével és összegyűjtésével nyers ópiumhoz jutnak. Ezt vagy vízben feloldva injekciós formában adják be maguknak vagy egyszerűen megeszik, vagy tea formájában isszák meg.
- Hányan lehetnek, akik már ilyen módon jutnak ehhez?
- Kb. megközelíti az ezres számot és sajnos van még egy lehetőség, bár elég drága, virágüzletekben kapható szárított mákgubó, amit virágcsokrok díszítésére használnak, ezekből is tudnak teát készíteni.
- És tudja, hogy a virágüzletekben megnőtt a szárított mákgubók forgalma?
- Éktelenül? megnőtt és azt viszont a betegeimtől tudom, hogy rákaptak

Előfordul, hogy beteg innen kikéredzkezik, mi azt hisszük, hogy már jó állapotban van, kimegy, elmegy az első virágüzletbe, megvesz két-három gubót és teát főz magának belőle.

- A szipózás miatti halálesetek száma megközelítően 40-50 főre tehető.
- Mióta?
- Amióta mérik, ez kb. egy olyan 15-20 évre visszamenő adat.
- De van, aki ezzel vitatkozik, mert én magam tudok majdnem ennyiről, közvetlen információból. Csak ezek az esetek tulnyomó többségében olyanok, hogy kábítószeres kábult állapotban kisétált az autópályára, elütötte egy autót, leesett, vízbefulladt, amikor nem a kábítószer, amivel nyilvántartják a halálokat.
- Igen. Elképzelhető, hogy mondjuk egy 25 éves időszakot ha vizsgálunk, akkor száz reális számnak tűnhet.
- Ön szerint milyen mértékben növekszik pl. a vényhamisítás, a gyógyszerárba való betörés, a kábítószer-jellegű gyógyszerek fogyasztása,
- A közvetlen gyógyszerári forgalomból, kórházakból illegális uton beszerezhető gyógyszerekkel való visszaélések száma 1985-re érte el a maximumot.
- Akkor volt 15.000.
- Kb. háromezres számról lehetett beszélni, ez a szám azért érdekes, mert konkrétan bizonyítható. Az új belépők és a növekedés, azt lehet mondani, hogy megállt.
- Van itt egy abszurdum. Az lenne a normális, hogyha valaki, aki veszélyeztetett, az elmehetne a pszichiátriára, bejelenthetné, hogy ő szeretne leszokni. De az érvényes jog szerint ma ezzel ő saját magát följelenti, mert Magyarországon büntetik a fogyasztást is.
- Ezt, nem akarok mentegetőzni, nem a rendőrség találja ki, hogy kit büntessünk, hanem a jogalkotó. De az élet ezeket mind keresztüllépi, mert ^{ha?} nincs értelme, s nem is nagyon lehet büntetni a fogyasztót, akkor az nem is történik meg. Tehát a mai jogpolitika, a rendőrség mai tevékenysége is arra irányul, hogy azokat, akik forgalomba hozzák, akik odaadják másoknak, pl. fiataloknak, akik már nagyon súlyosak és csak ennek a révén lehet beavatkozni azéletükbe, főleg akkor is egészségügyi vonatkozásban, tehát akkor van csak a büntetés. Ilymódon nem kell félni a kábítószereseknek a büntetéstől.
- Ennek ellenére a pszichológusok általában azt az utat választják, hogy semmiféle papírt nem vezetnek, ami szabálytalan, de ők még mindig így látják igazán védettnek azokat a gyermekeket, akik bejönnek hozzájuk.

- Azt hiszem, érdemes volna gondolkozni azon, hogy mihez fűződik a társadalomnak nagyobb érdeke. Én elismerem, hogy az fontos, hogy a beteg, ha gyógyulni akar, szabadulni akkor, akkor ne féljen attól, hogy rendőrkezre jut, azonban mégis úgy érzem, hogy amikor arról van szó, hogy mi a forrása, kik azok, akik terjesztik, netán pénz nélkül osztogatják, akkor ezt mégis az orvosnak meg kellene tennie, hogy mondja.

- Mi azt akarjuk, hogy derítsük fel a jelenséget és tudjuk odaadni orvosnak, pedagógusnak, családsegítőnek, bárkinek, aki segíteni tud.

- De nem tudják. Vagy tudják?

- Énszerintem tudnának. Leginkább ott látom a hibát, hogy oly sok nekirugaszkodás után, Állami Ifjúsági Bizottság, Alkoholizmus elleni Állami Bizottság, most az Egészségnevelési Tanács, valódi operatív irányításra volna szükség, mert ezek a szervezetek egyelőre elméleti anyagokat adtak csak a kezünkbe, de azt megszervezni, hogy egy területen, ahol a jelenség fölbukkan, legyen egy csapat, amelyben legyen benne az orvos, a pedagógus, a rendőr, mindenki, ezek az információkat közösen adják át, beszéljék meg, mi a teendő és utána kértjék egymástól számon.

- Most megtette a szociális és egészségügyi minisztérium a kezdő lépéseket. Jogosnak tartom a felvetést, hogy még ezek az intézmények eléggé elkülönülten, egymásról néha nem tudva foglalkoznak ezekkel a problémákkal, nincs ez összefogva.

- Az ifjúságvédelmis hogyan tapasztalja, hova adhatja, küldheti, mit ajánlhat azoknak a gyerekeknek, akiket a rendőrség a saját hivatásával fogva elkap az utcán vagy vényhamisítás után, lopás közben, mindenféle helyeken?

- Igen, ez van a legkevésbé megszervezve, valóban. Az utcán szolgálatot teljesítő rendőr, ha találkozik egy szipós gyerekekkel, gyakran bajban van, hogy mit is tegyen. Egyetlen első reflexe az, hogy a mentőt hívja, a mentő kiérkezik, ha gyerekek valóban súlyos mérgezett állapotban van, elviszik valamelyik kórházba, befektetik és kijózanítják mintegy és másnap elbocsátják. Ezzel meg is áll a ...intézkedés, ahogy mi tudjuk, kiengedik az utcára. Ha nem viszi el a mentő, akkor a rendőr eljár úgy ahogy el kell járnia a közterületen felügyelet nélkül talált gyermekekkel, fiatalokkal. Vagyis vagy megkísérli visszaadni a szülőnek, vagy ha ez messze van vagy nehézségbe ütközik, akkor átmeneti szálláshelyre kíséri be, amit a tanácsok működtetnek.

- Akik már panaszkodtak, hogy a narkós gyerek időnként vad állapotban van vagy esetleg orvos kellene, nekik nincs orvosuk. Ez valóban nincs

megoldva. ...Emiatt dörömbölni kellene. Nagyon furcsa, hogy miközben az ujságban azt írják,, aközben nemcsak a bűnügyi statisztikában alig van adat, hanem a rendőri intézkedések is csekélyesek, a közterületi rendőrintézkedések, a rosszul levő, szipózó gyerekekkel.

- Maradjunk még egy kicsit az érvényes hazai jogszabályoknál, amelyekről éppen most hallhatták Németh Zsolt rendőrőrnagynak, a belügyminisztérium ifjuságvédelmi munkatársának és Balla Károly rendőrszázadosnak, a belügyminisztérium kábítószer-ellenőrző csoportjának a véleményét. Büntetni kell vagy kezelni? Erre a kérdésre rendőrök, bírók, ügyészek orvosok és pszichiáterek adtak tegnap, természetesen ki-ki a maga módjáról választ az országos egészségvédelmi tanács kábítószer-bizottságának tudományos tanácskozásán. Itt készült Rózsa Péter interjúja:

- Dr. Cseh ? Ágnes bíró a jogalkalmazó szemével látja ezt az egészet és ahogy az előadását figyeltem, abból az derül ki számomra, hogy Ön éveken keresztül ül egy igen tudathasadásos állapotban kellett, hogy dolgozzon, hiszen el kellett ítélnie drogfogyasztókat, ugyanakkor tudta, hogy igazából ezek az emberek nem bűnösök, azért, mert esetleg kábítószerfüggésben élnek vagy kemény drogokat használnak.

- Nem a szokásos bűnöző társaság, hanem egyszerűen emberek, akik olyan boldogok attól, hogy foglalkozunk velük, még ha bíróként kérdezem és ők vallhatnak.

- Mi volt a benyomása azon túl, hogy ahogy elhangz ott, hogy ezek igazából nem bűnözők, tehát miért nem azok?

- Megmondom, hogy miért nem azok. Az értetlenség, a szégyen és a bánat volt rajtuk, hogy miért bántják őket, hiszen elég bajuk van. Nem tudtuk velük megértetni. Azt mondták, hogy hát ez csak nekem rossz, miért büntetnek azért? Ez egy annyira igaz mondat volt, amit éreztem és én szégyelltem el magam, hogy én vagyok az agresszor, aki megállít valahol egy folyamatot, közbeavatkozik az életükbe, megméri az addigi magatartásukat és utána tkp. csak rosszat tesz velük. Mert ott álltak, fizikailag, lelkiileg, szellemileg, erkölcsileg, ruházatban, külsőleg-belsőleg leromolva, összeomolva, a lét, az élet is nehézséget okozott a számukra, mert tényleg, csurog a nyála, folyik az orra, nem képes munkát végezni, nem képes semmi fajta rendszeres tevékenységre és amikor gyógyításért kiált és síkit és azt mondja, ne hagyjuk őt elpusztulni, néha még hozzátartozó is kísérte, ez a jobbik eset volt és ő is azt kérte, hogy segítsünk abban, hogy bekerüljön abba az egy-két

intézménybe, ami létezik - a helyzet azért most már sokkal jobb -, de nem tudtuk megtenni.

- Ezt az ellentmondást egy jogszabály hordozta magában, ami ráadásul nem is új keletű.

- Nem új keletű, mert ahogy erről beszéltem, 1923 óta tkp. büntetőjogi szabályoknak tekintik ezt és ez a helyzet nem változott és tkp. egy 32-es törvény képezte a szocialista jogalkotás alapját is, érdemi változtatás nélkül. Csak annyit lehet elmondani, hogy minden új jogszabály újabb szigorítást jelentett. Nem volt hazai tapasztalat. Mi történt? Tudtuk, hogy nemzetközileg milyen problémát okoz ez és ezért a legagresszívebb módon reagáltunk, a félelem miatt. A félelem szüli az agressziót, ez, azt hiszem, itt is alkalmazható, tehát egyszerűen olyan szigorú, represszív büntetőjogi szabályokat kezdtünk alkalmazni, azt híve, hogy esetleg a magas büntetési tétel elrettent és visszatart. Ez semmilyen bűncselekmény vonatkozásában nem igaz, itt a legkevésbé sem használható viszont, ezt egyértelműen állítom.

- Egyébként---

(folytatás a következő oldalon)

(168 Óra.)

- Egyébként nyilván akülföldi tapasztalatok ahol már sokkal régebben foglalkoznak, mert foglalkozniok kell ezzel akérdéskörrel, pl. az Amerikai Egy. Államokban, ugy tudom ott is végigjárták ezt a számlétrát a jogalkotásban, h oyg először nagyon szigorú törvényekkel próbálták büntetni magát a kábitószert fogyasztást is,. Majd látták, hogy ez nem megoldás, hiszen ez inkább szociális és egészségügyi kérdés, megpróbálták különválasztani a büntetőjogtól ezeket a dolgokat. Tehát van már előttünk ilyen példa.

- Éppen ezért említettem a nemzetközi tapasztalatokat. Abban bizva, hogy talán ebben a kérdésben, életünkben előszuör képesek leszünk kihagyni a közbeeső állomásokat, amelyeknek megvan a tapasztalata, hogy kudarcot. Ne tegyük! Ne tegyük! Ne tegyük ezt amikor most a 88-as január 1-vel hatályba lépett törvénymódosítás, a börtön melletti klényszergyógyítást írja elő. Már látom szemeim előtt, amint éppen felruháznak egy börtönt nem tudom milyen tárgyi feltételekkel, műszerekkel, berendezésekkel és a többi. Vétrek, hiba, bün lenne ezt megtenni. És azt gondoltuk, hogy ha most ösztrefogjuk a jószéndékú, jó gondolkodású, együtt dolgozó szakembereknek akülönböző csoportját és ezt összehozzuk azzal a kompetens személykörrel, akiknek joguk, módjuk lehetőségük van ebben a kérdésben változtatni, első sorban a jogi nézeteket ávltoztatni, egy jogszabály alkotás keretén belül, akkor meggyözzük őket több oldalról bombázva, kiabálva, sikitva, kérve, hogy ezt ne.

- Mit tudott tenni mint bíró, hogy ez az empátia amire az imént hvatkozott valahogy érvényesüljön, kifejezésre jusson?

- Nem a törvény szigorát alkalmaztam, de segíteni nem tudtam. Csak legalább nem rontottam annyit a helyzetükön.

- A lehető legenyhébb büntetésre törekedett.

- Ugy értem, hogy mondjuk nem effektív, tényleges börtöntüntetésre ítéltém, hanem mondjuk felfügg-esztettem. Ez csak a probléma egyik része. Én mondjuk megtettem, de büntetőjogot alkalmaztam, ami azt jelenti, hogy egy ilyen embert nem gyógyítok, ezrét majdnem biztos, hogy majdnem biztos újabb büncselekményt követ el és akkor már le kellett ülnie ezt a felfüggesztettet is. Tehát nem nyujtottam igazio segítséget.

- Ön az előadásában ugy fogalmazott igen markánsan, hogy a büntetőjognak erről a területről ki kell vonulni. Hogyan érti ezt pontosan?

- HOgy ha a társadalom segítőkészségét látják, most ez a hatalom által elismertt állami, nem állami, vallási, egyéb intézmény kereteiközött,

(168 Óra.)

tehát ha a segítőkészségét látja, kisebb lesz az ellenállás, kisebb lesz a tiltakozás. tehát egyrészt ezzel is valamelyes csökeknem. Tehát ha én nem a hatalom oldaláról, agresszióval válszolok erre hanem még mindig a hatalom oldaláról de segítők kézzel. El tudom képzelni hogy ennek sokkal inkább van egy kábítószert megelőző jellege.

- Mit kell itt különválasztani? Mi tartozik, vagy minek kellene a büntetőjog körébe tartoznia és minek az egészségügy és a szociális ügyek körébe?

- Ugy gondolom, hogy a kábítószert kereskedelmet, az anyagi haszon jegyében történő forgalomba hozatalt, az e célra történő előállítást kellene a büntetőjognak szabályozni, mert ez büntetőjogi szankciót kíván. De minden egyéb, maga a fogyasztás, az egyéni fogyasztás céljára szolgáló megszerzés, stb. ezt azt gondolom, hogy nem szabadna büntetni, mert nálunk ezzel a realitással kell számolni. Tehát ez az a kör, amelyik a személyiség jegyei miatt, az elkövetéssel kapcsolatos tudati viszonya miatt, tudati akaratlágos viszonya miatt, nem illik a büntetőjognak a vétkességen alapuló felelősségi rendszerébe.

Hallgatom a szakértőket és közben azon jár az eszem, hogy vajon a kábítószert elleni harcban sincs nagy ugrás? Vajon végig kell járni Magyarországon is minden lépcsőjét annak az utnak, amit a nyugati és északeurópai országokban, illetve az Egy. Államokban nmár megtettek? Nem leht tanulni, okulni az ottani példákából? mert ott ahol a kábítószert szerzés nem ujkeletá, ahol mrá sok tapasztalat halmozódott fel, ott ugy itélik meg, hogy a büntetőjog nem alkalams a jelenség kézbentartására.- Hiszen az első sorban szociális és orvosi kérdés. Tovább megyek. A franciák, a svédek, az angolok, a hollandok egyenesen azt állitják a szigorú törvénykezés az ami leginkább bünkeltő hatású. Ám nálunk még mindig, a külföldi tapasztalatok ismeretében is, a jog járványként fogja fel a kábítószert szerzést és elterjedésének rendkívüli szigorúságú törvényekkel kívánja elejét venni. Holott a leg-égetőbb éppen az effajta gondolkodás továbbterjedésének megakadályozása lenne.

És most visszatéruünk egy mult héten kedzett témához.- A mezőhegyesi Sztálin utról van szó. A mult hjeten azt tudhatták meg egy riportunkból, hogy Mezőhegyesen nem feledékenységből, vagy szórakozottságból maradt meg ez az utcanév, hanem a helyiek kifejezett akaratából. A tanács gondotl a megváltoztatására, de előbb közvéleménykutatót tartott. A névváltoztatás ellen többen tiltakoztak. Szerintük Sztálinn

(168 Óra.)

nemcsak hibái, hanem élrdeime is voltak. de ettől függetlenül sem érdemes a neveket változtatgatni, mondták a mezőhegyesiek. Fisspán Géza Debrecenből kisebb paksamétát juttatott el a héten a szerkesztőségünkhöz egy levél kíséretében. A levél így hangzik: Gratulálok a riporthoz és melékelten tájékoztatom önöket, nemcsak a mezőhegyi Sztálin ut létezik hazánkban! Az elküldött fényképekből, levelekből és ujságcikkekből a következők derülnek ki. Poroszlón az egyik utcát Sztálinutnak nevezik. Levélírónk ezt kifogásolta, ám a tanács elnökétől a következő írásos választ kapta: - Községünk dolgozó lakossága Sztálint azutca elnevezéssel kapcsolatban méltó történelmi személyiségnek tartja, mert Poroszló az ő hadvezetés alatt szabadult fel a fasiszta iga alól. Ennek alapján em tevézzük az utca nevének megávltoztatását. - Mezőhegyes és Poroszló mellett, derül ki egy ujságcikkből, Kazáron is van Sztálin út.Sőt, igaz, hogy csak egy eldugott kis mellékutca, de itt van Rákosi Mátyás utca is.

Csokona Józsefnél selyei levélíró szernt azonban a dolog teljesen rendjén való, met -idézem- Sztálin nagy hadvezér volt akinek a nevével az ajkukpon ezrek haltak meg a náci Németország ellen vivott háborúban. Rákosi Mátyás pedig 16 évet töltött Horthy- börtöneiben a kommunista eszmékért. Tudom, h oyg az utolsó időszakban sok hibát követett el, de a magam részéről - írja Csokona Józsefné selyéről, azt a korszakot is vállalalom.

Hát ennyit amult heti riportunk kapscán érkezett levelekről.

Megnyilt a könyvhét. KÖPECZI BÉLA művelődési miniszetr szerint ez az ünnep változatlanul a szelelmi élet kiemelekdő eseménye. Ám a miniszter sem hallgatta el, hogy az utóbbi időbene gyre több a silányabb mű is. KÖPECZI BÉLA szerint az állami kiadók is gyakran jelentetnek meg a gazdasági haszon reméynében, kevésbé értékes könyveket. Alexandr BECK uj megbizatas címü regénye két évtizedig kevésbné értékes műként kallódott a SzU-ban. A 60-a sévek elején megirt történet csak 1986-ban látott napvilágot folytatásokban, a Zmamja címü irodalmi folyóiratban. Nálunk most akönyvhéten jelent meg. Az 1972-ben elhunyt író lányát, Tatjana Becket, aki egyébként ma is író, költő, a szovjet írószövetség tagja, Kegyes Csilla hivta fel telefonon:

- (Orosz beszéd.)- Hoygan sikerült azt elérni, hogy végre a SzU-ban is, ha egyelőre csak egy folyóiratban és ráészletekben, de közöltjék édesapjának ezt a regényét?

- Azóta, hogy apám 15 évvel ezelőtt elhunyt én gondozom a hagyaté-

(168 Óra.)

kát. Azóta reménykedem én és az egész családnk abban, hogy a könyvet kiadják a SzU-ban. Talán tudja, hogy nyugaton már megjelent apámnak ez a munkája, még nálunk úgy mond tilalom alatt állt a kézirat.

- Bizonyára voltak nehézségei akkor, amikor írta ezt a regényt. Tudom, hogy az édesapja jól ismerte az ipar irányításának módszereit. nem is ez volt az akadálya annak, hogy foglalkozzon a témával, hanem az, hogy bár Sztálin akkor már, hanem 1962-ben halott volt, a kultusza még élt, ahogy ma is él.

- (Orosz beszéd.) - Édesapám valóban jól ismerte a kohászatot, ifjúkorától. A háború előtt újságíróként dolgozott a kuznyeckoi kohászati művek építkezésénél. Személyesen ismerte mindazokat, akik a nagy ipari beruházásokat irányították, majd vezették az ipari létesítményeket. Egyébként 1962 körül még azt hitték, hogy lehet kritizálni Sztálint. A XX. kongresszus után még maradtak az irodalomban bizonyos szabad szigetecskék. melleleg A. Beck volt az első aki így, ilyen éles hangnemben írt Sztálinról és Beriaéről.

- (Oroszbeszéd.-) - meddig tartott ez a szabadság, Sztálin kritikájának a szabadsága?

- Erre egy történetet tudok mesélni. Apám azt írta naplójában, hogy 1964 októberében egyik nap délután átvitte a Nobij Mir szerkesztőségébe a regény kéziratát. Ugyanaz nap este pedig megtudta, hogy Hruscsovot menesztették. Azt írta, hogy ez valmiféle misztikus egybeesés volt. mert hogy azzal a nappal amikor Hruscsov távozott a párt éléről a sztálinizmus kritikájának befellegzett és kezdet vette a resztalinizálás. Ezt a napot soha el nem felejttem - írja apám visszaemlékezésében. Várhatóan a regényem előtt sok küzdelem áll. Fejezi be a gondolatot. A feljegyzés 1965, október 15-én íródott. Egyébként 1964-ben a Novi Mirben néhányszor megjelent az előzetes arról, hogy közölni fogják apám regényét, de végülis erre nem került sor. Csak évek, a Znamja című folyóiratban olvashatták a szovjet olvasók.

- (Oroszbeszéd.) - Na és ma vannak elelznői ennek a regénynek?

- Igen. Első sorban azok, akik akkoriban nem engedték megjelenni a regényt. A rokonok, no és jórészt az úgynevezett sztalinisták, akik már nyugdíjban vannak, de úgy gondolják, hogy beavatkozhatnak az irodalmi életbe. Apám regényében pl. annak művészi értékeit próbálják semmisnek feltüntetni.

.- Mit gondol, hogy mindannak a kritikája ami eddig rossz volt meddig tarthat? meddig lehetséges?

(168 Óra.)

- Azt kell hinnünk, hogy ez örökké így lesz. Másképp egyszerűen végeznünk kellene magunkkal. Mi az értelmiség képviseli, akik minden reményünket a peresztrojkába helyezzük lehet, hogy túl optimisták vagyunk, de azt gondoljuk, hogy a folyamat nem fordítható vissza. 1985 után amikor Mihail Gorbacsov került a hatalomra és valamiféle ideológiai változást érzékelünk, azonnal felvetődött bennünk az ötlet, hogy próbáljuk meg elérni, nyomtassák ki a könyvet nálunk is. Meg kell modnani, hogy az új vezetés, többek között Jakovlev, a párt KB tagja, aki az egyik leghaladóbb ideológiai vezető, szívesen fogadta ezt az ötletet. Tulajdonképpen nagyon is könnyen sikerült eljutni addig, hogy közölték a regényt. Főként azért, mert a Znamja irodalmi folyóirat főszerkesztője kiváló író, Grigorij Baklanov lett. Ő nagyon jól ismerte apámnak ezt a regényét, ő írta a bevezetőt is a regény elé.

- (Orosz beszéd.) - Baklanov azt írta, hogy ez a regény nagyon is időszerű, éppen most, az átalakítás idején amikor-őt idézem- a társadalom lelkiileg mászik ki azokból az időkből. Hogyan jutott el az ön apja A. Beck odáig, hogy megírjon egy ilyen Sztálin ellenes regényt? Ugyanis mi a Volokalamszki országot című munkáját ismerjük és az egészen más jellegű, más stílust képviselő alkotás?

- Szeretném egy kicsit kiigazítani. Ugyanis azokban a háborús időkben a Volokalamszki országot nagyon bátor, élehangú munka volt. Csak ma tűnik nekünk klaszúszikának. Azokban az időkben amikor eltitkoltuk a háború első napjainak nehézségeit, igencsak nehezen sikerült elérni, hogy kinyomtasassuk a regényt. Apámat A. Becket mindig is bátor, becsületes, a tényekhez ragaszkodó haladó írónak ismerték és tisztelték. A hatalom, az ipar irányítása, a sztálinizmus kérdései már régóta foglalkoztatták őt és végülis 1962 táján nekilátott ennek a regénynek, ami Az új megbízatás címet kapta.

s most egy másik nemrég megjelent könyvről. LISKA TIBOR Ökonoszták című politikai eszéje bő két évtizeddel megírása után, megjelent. A mai 168 Óra szerkesztője Farkas Zoltán több történetet is ismer a két évtizedes múltból. Egyébként nekem van egy Ökonosztátom már régóta, nyom vagy 2 kilót, egy stencil gépen másolta valahol valaki és annak idején nagy érdeklődéssel olvastam, de úgy tudom neked egy új, dedikált példányod van.

(168 Óra.)

- Van példányom és azért dedikált példány, mert a közelmúltban egyszer találkoztam Liska Tiborral, aki elmondott néhány történetet az Ökonosztát megjelenéséről. Neked minden biznnyal az a példányod van amelyet az Országos Tervhivatalban sokszorosítottak, néhányszor tiz példányban, 1965-ben vagy 66-ban.

- Igen.

- Turánszki Miklós, aki akkor vezető beosztást töltött az Országos Tervhivatala beruházási főcsoportjában, ő vállalkozott arra, hogy az Ökonosztátot lehuzassa a Tervhivatal egyik sokszorosító berendezésében, hiszen akkor már folyt a mechanizmus reformjának a vitája és Turánszki Miklós és még néhányan az Országos Tervhivatalban úgy gondolták, hogy ez a kiadvány is hozzájárulhat a reformgondolatok sikeréhez. No ez a kiadvány akkor nem ekrütl forgalmazásra szélesbeb körben. Turánszki Miklósról különben anynit kell tudni, hogy ő partizán volt, az egyik valóságos partizán ebben az országban és közreműködött pl. ha jól tudom a Gömbös szobor felrobbantásában is. tehát innen ez a halált megvető bátorság, amellyel rászánta magát erre a műveletre,

(Folytatás a következő oldalon.)

- Márminthogy sokszorosítja a művet?
- Igen és meg is lett az eredménye, mert papírpocskelés címen elég súlyos bírságot róttak rá.
- Nos, a könyv megjelenése alkalmából az Erzsébet szálló különtermében fogadást adtak Liska Tibor tiszteletére, a közgazdaságtudományi egyetem vállalatgazdasági kutató csoportja hívott meg néhányunkat erre a fogadásra. Itt PULLAI Miklós, az Orsz.Tervhivatal elnökhelyettese, KOVÁCS András filmrendező és LENGYEL László, a Pénzügykutató Rt munkatársa köszöntötték Liska Tibort. Általában arra hívták fel a figyelmet, hogy milyen nagy érték a szocialista gazdaságelméletben az, ha valaki szuverénül gondolkodik és minden fajta konjunktúrális hatás alól, legyen ez politikai vagy gazdasági konjunktúrális hatás, megpróbálja kivonni magát. KOVÁCS András filmrendező elmondott egy történetet köszöntőként. Az ő filmjében, a Falak-ban szerepelt annakidején Liska Tibor, összesen hozzávetőlegesen egy perces jelenetben, egy percben kellett Liska Tibornak elmondania az ökonosztát lényegét. És a filmben szerepelt egy statiszta színész, akit nagyon kedveltek, amúgy, pontosabban amúgy is, és ennek a színésznek lett volna az a dolga, hogy odamegy Liska Tiborhoz egy tálcával, megkínálja egy kávéval és aztán elmegy. Ez volt a jelenet. Közben pedig Liska Tibor beszél az ökonosztátról. No, az történt a forgatás közben, hogy a hölgy odamegy, megkínálta kávéval Liska Tibort, aki belekezd abba a monológba, ami számára elő van írva és a hölgy egyszerre csak ottmarad, és hallgatja Liskát. 1'30 alatt azért befejezik a forgatást és utána a hölgy kétségbeesetten mondja, hogy - olyan érdekes volt, amit a Tibor mondott, nem tudtam eljönni, ne haragudjanak. - Node a köszöntésnek voltak komolyabb megállapításai is, nemcsak a gondolkodás szuverenitására vonatkozó megállapítások, hanem pl. az, hogy y van szocializmus, van szocialista közgondolkodás, van szocialista politikai rendszer, rendszerelmélet és létezik talán valami olyasmi, amit szocialista utópiának lehetne hívni. Ez nagyon hasznos és megtermékenyítő lehet és LENGYEL László hívta föl a figyelmet arra, hogy az ökonosztátban foglaltak egyike azoknak, vagy talán az egyetlen olyan szocialista utópia, amely kiállta az idők próbáját.
- A könyvet már nem nagyon lehet kapni, de a Kossuth-Klub előtt sorbaálltak az emberek, hogy megvásárolják.
- A napokban számos olyan rendezvény volt, van és minden bizonnyal lesz is, ahol Liska Tibor előadásokat tart. Ezek egyikére került sor itt, a Rádió szomszédságában. Ezen Simkó János kollégánk vett részt, aki

a vitavezetővel, Kéri Elemér marxista filozófussal készített utána interjút:

(Simkó:) - Én nem tudtam eldönteni, hogy igazából miért állnak az emberek sorba, amikor itt dedikáltatták Liska Tibor könyvét, ill. minek szól az az érdeklődés, hogy itt megtelt a Kossuth Klub erre a rendezvényre. Annak a kicsit misztikus dolognak, hogy nem jelenhetett meg az Ökonosztát, tehát ennek a 24 évnek, a Liska körüli - mondjuk így - mende-mondáknak, vagy pedig egy valóban jelentős szellemi teljesítménynek?

(Kéri:) - Minden tiltás érdeklődést kelt, ez egy pszichózis. És elmaradt viszonyokhoz szokott emberek, azok ilyen fajta pszichózisba esnek, számukra idegen lesz az, ami egy másik ország vagy egy másik társadalmi rétegben természetes. Ime a bizonyíték, hogy ezt az állapotot nem nőttük ki a XX. kongresszus után sem. Hát NYERS Rezső Liska Tibor könyvét tisztességes tudományos, a szocializmus mellett gondolkodó műnek tekinti. Tehát nem ellenséges műről van szó, nem silány fércmunkáról van szó, hanem tudományos, szocializmus melletti. És mégis 24 évet kellett várni. Következésként mondhattunk, amit akarunk, a tények erősebbek, mint a deklarált demokrácia vagy a szabadság és az a réteg, amelyik valamilyen módon, most már szakmailag is kapcsolódik vagy műveltségénél fogva kapcsolódik a közgazdasági irodalomhoz is, azt a szakmai és műveltségébéli tartalma tette érdeklődővé és öntudatlanul is annak a manifesztációja, hogy az elmúlt 24 esztendő sem juttatta el ezt a társadalmat arra a fokra, hogy nyilvánosan letegye még a szocializmus mellett érvelő, különböző iskolákat képviselő elméleti irodalmat sem. Na most, ha mi örökre meg akarjuk húzni, hogy hol van valaminek az elfogadhatósága vagy nem elfogadhatósága, ez feltételezi azt, hogy a történelem ki nem mozdulhat a mi kategóriáinkból, mert amint kimozdul, gyanús. És igaz, hogy a kártyát sem, a történelmi értelmezést sem lehet "-ha-"val játszani, de az új nemzuedékeknek azért ez a "ha" mindig előjön a gondolkodásukban, hiszer ők is kérdezik, hogy mi lett volna, ha nem úgy viselkedtek, ha nem úgy alakul, ha - és bármennyire jogtalannak érezzük ezt a kérdést, mégis, talán nemcsak lélektanilag jogos, hanem abban az összefüggésben is, hogy a történelemből tanulni kell.

- Most akkor hadd kérdezzek vissza. Mi lett volna, ha 24 évvel ezelőtt megjelenik Liska Tibornak a munkája?

- Egy biztos, hogy ha 24 évvel ezelőtt megjelenik ez a könyv, most már játsszunk a "ha", a feltételezéssel, akkor egyrészt gazdagabb

lett volna az irodalmunk, a közgazdasági irodalmunk, sőt nemcsak a közgazdasági irodalmunk, hanem a társadalomhoz ezer szállal a közgazdaságon keresztül kötődő művészetéről, filozófiáról, a szellemi kultúra egyéb területeiről, más szerzőket is írásra ösztönöz, hiszen ez a könyv bekerült a süllyesztőbe, bekerült, más Liska-művekkel együtt, bekerült más szerzők műveivel együtt, vagyis itt arról van szó, hogy ha nincs meg - mostanában ezt úgy mondjuk, glasznoszty -, vagy nincs meg a nyilvánosság, én egyszerűbben azt mondanám, ha nincs meg a demokrácia, - mert demokrácia, tehát az eszmék, érvek szabad és nyilvános szembesítése nélkül csak értékeket veszíthetünk, gondolati értékeket, a gondolati értékek pedig anyagi értékvesztéssel járnak, közérzeti értékvesztéssel járnak és egy rejtélyes világ marad, vagyis olyan világ, amelyhez a mindennapi halandónak nem lehet hozzáférkőznie, valami tabú-téma, valami, ami csak a kiválasztottaknak, az erre felkenteknek a hatáskörébe tartozik, elhítetik az emberekkel, hogy valóban van egy-csíkos, két-csíkos, három-csíkos, ilyen-csíkos, olyan-csíkos -

- Bocsánat, a csíkos, ez a bizalmas füzeteket, ill. kiadványokat jelenti?

- Igen, de nemcsak azt, mert ezeket a könyveket még csíkkal sem jelölték, hanem egyszerűen nem léteztek, nem vehettek részt az ország szellemi vérkeringésében. Ennek azután az az egészségtelen következménye is kialakult, hogy ami isme retlen és tiltott, azzal kapcsolatban felhalmozódnak a legkülönbözőbb, elsősorban emocionális, érzelmi túlzások, túlértékelések, kitalációk, tehát minden, csak olyan magatartás nem, amire méltó lenne azt mondani, hogy emberi, hogy tudományos, hogy szabad, hogy az emberi gondolkodás az értékeket át tudja szitálni, - mert az értékeket mi szitálja át? A velük szemben álló másik embernek a véleménye és végső fokon a gyakorlat. Egy ki nem próbált gondolat, egy gondolat, amivel semmilyen más gondolat nem konfrontálódik, megítélhetetlen.

- Telefonálásra biztatom Önöket.---

- A fiatalok legfeljebb csak hasonmás kiadásokban, de az idősebbek még eredetiben is gyakran láthatták az Unicum, a valódi Zwack-féle gyomorkeserű plakátját, a fuldokló hajótöröttet, aki felbukkanva a háborgó tenger hullámai közül, maga előtt lát egy gömbölyű, vörös keresztet üvegecskét, az életmentő nedűvel és ezért a másvilágról épphogy visszatérve, földöntúli boldogsággal mosolyodik el. A Zwack-féle Unicum receptúrája családi titok, állítja Zwack Péter, aki a múlt héten hazánkban járt. Amit tehát nálunk a Likőripari Vállalat gyárt, az szerinte nem mondható valódinak. Családi viszály, államosítás, titkok és legújabban üzleti tárgyalások. Zwack Pétert Orosz József kérdezte:

- Honnan származik az Unicum receptje? Hány éves ez, ki keverte össze? (Zwack:) - Az Unicum receptje, az származik 1790-ből, amikor az én - azt sem tudom már, hogy hogy kimondható, hogy déd-déd-déd-déd-valakim, aki II. Józsefnek volt háziorvosa, az kotyvasztotta össze.

- Mire használta II. József?

- Sokat evett. Evés után.

- Hát pedig ez pontosan étvágygerjesztő, az Unicum.

- Ez az, hogy egész furcsa módon, mi abszolút nem adjuk el máma sem mint étvágygerjesztőt, hanem mint étel-utó-emésztőt. Minden nagy italnak az alapanyag. Ha az a titoktartás kikerül, akkor nagy a chance arra, hogy tényleg valaki más utánozni tudja. Az Unicumnak mindig az volt, még a palackra is rá volt írva, azt hiszem, hogy vigyázat! utánozzák.

- Az Ön édesapja volt Zwack János és nagybátyja Zwack Béla. Ők mind a ketten ismerték a fűkeverés titkát, szóval ismerték a hétpecsétes titkot?

- Igen. A különbség a két Unicum között, ami Magyarországon ma gyártva van és amita Zwack-Unicum Olaszországban és Ausztriában és Svájcban gyárt, az Unicum között, az a fűösszetétel.

- Az Ön édesapja 1948-ban elhagyta Magyarországot, viszont ittmaradt az Ön nagybátyja, Zwack Béla, aki úgyszintén ismerte az eredeti receptúrát, mint az Ön édesapja és ezt a receptúrát Zwack Béla át is adta az akkori Magyar Likőripari Vállalatnak. Ön mire alapozza, hogy a mostani magyar Unicum - mert egyébként most is az eredeti, kvázi eredeti vagy nem tudom már, hogy fogalmazzak, a Zwack Béla-féle receptúra alapján gyártják az Unicumot, szóval mire alapozza, hogy ez mégsem az eredeti, nem az, amit Ön gyártat.

- Én eztet Zwack Béla szavára alapozom. Ő nekem azt mondta, kedves Péter, én Neked becsületszavamat adom, hogy én a magyaroknak - annakidején, mondjuk, magyaroknak, nem adtam oda a Zwack-receptet, hanem csak a felét adtam oda és az körülbelül - nem akarok egy butaságot mondani - lehetett húsz fű és az Unicum an pedig több, mint negyven fű van.

- Na most, úgy gondolom, hogy újból egy mítosz omlott össze, a Budapesti Likőrripari Vállalatnál mindenképpen, hiszen ők pontosan azt bizonygatják, meg hát sajtótájékoztatón is azt próbálták bizonyítani, hogy Zwack Béla az eredeti receptet adta át és mutatták azt az íves, árkus papírt, Zwack Béla kézírásával, amin szerepelnek a füvek, a keverési arány, sőt még most is ott dolgozik az a főmérnök, aki annakidején még együtt dolgozott az Ön édesapjával és az Ön nagybátyjával és állítja, hogy ma is ugyanazzal a technológiai eljárással készül az Unicum, mint annakidején. Nincs itt valami ellentmondás?

- Hát nézze, biztos van egy ellentmondás, most a kérdés az, mi az hogy eredeti. Meg kell kóstolni az ízeket. A mai magyar Unicum, az egy édeslikőr. És az mi szerintünk -

- Édes? Dög keserű!

- Hát akkor, ha megkóstolja az olaszt --

(folytatás a következő oldalon)

(168 óra.)

- A magyar Unicum az egy édes likör.
- Édes! Dög keserű!
- Hát akkor ha megkóstolja az olasz akkor az még dög dögkeserűbb. és a titka egy nagy keserűnek, hogy ne legyen édes. És éppen azok a kerüfüvek voltak azok egy része, amiket a nagybátyám nem adott el.
- A család történetéhez tartozik, hogy az ön édesapja és nagybátyja meglehetősen rossz viszonyban álltak egymással, sőt úgy is mondhatom, hogy gyűlöltek egymást.
- Annyira, hogy úgy emlékszem még, hogy a két iroda között még azt hiszem ült egy családi ügyvéd. És csak a családi ügyvéden keresztül mondták azt, hogy jó reggelt.
- Ugye 48-ban elhagyta édesapja Magyarországot önnel együtt. majd 53-ban egy pert akasztott Zwack Béle és a magyar likőripari vállalat nyakába.
- Igen.
- Ezt a pert megnyerte az ön édesapja aminek következtében Magyarország kiszorult az európai piacról, többé nem exportálhatott Unicum likört, elvesztette a Zwack nevet. Ezután az ön kezében volt a nyugat-európai piac, az ön kezében volt a Zwack név használati joga, tehát megnyílt az összes kapu.
- Nézze ez egy elvi kérdés. Hogy nekünk megnyílt annakután a nyugati kapu az mind a mi kapunk volt, 143 éve ez egy Zwack kapu volt,. Annakidején volt egy államosítás. Szerintem ha valaki valamit államosít, akkor erre csak akkor jogos, hogy ha azért fizetnek. Édesapám azt mondta, hogy egy Zwack, ő nem ismeri el ebben a formában az államosítást. tehát ha én eladtam volna, vagy édesapám annakidején eladta volna az Unicom és a Zwack nevet a magyar államnak, pénzért, mint ahogy az szokás, akkor mondhatnánk azt, hogy a magyar állam, vagy a likőr ... a tulajdonosa az Unicum névnek. Ugye? De mivel ez nem történt meg, hanem kártalanítás nélkül lett elvéve a gyár, sőt még annakidején még emlékszik édesapámnak szöknie kellett, ugye, tehát a mi csillagunk az szerintem mindig a mi kezünkben volt.
- Önnek monogramos nyakkendője van. Egy Z betű és fölötte a magyar Szentkorona, sőt a zakója, kabátja hajtókáján is, nem tudom talán aranyból van egy kitűző, ugyanez a Z betű és fölötte a magyar Szentkorona. A legjobb tudomásom szerint egy év múlva megalakul egy konzorcium, vagy nevezhetjük vegyesvállalatnak is. A Magyar Hitelbank, a Bpesti Likőripari Vállalat és az ön közreműködésével. Ön mit visz a közösbe? Mit visz ebbe a konzorciumba?

(168 Óra.)

- Én ebbe a konzorciumba behozom a Zwack névhazsnálatti jogát, a receptura és a tulajdonjog, az mindig a mi családunkba marad. Mi kiadunk egy licencet. Ez egy lényeges dolog. Hogy nincs még egy olyan ország akinek egy ilyen cikke, mint egy egy név alatt egy nemzeti zászló lenne. Néemtországba az Underberg egy nagy név, de nem nemzeti zászló, mert van belőle több. Ugyanaz Olaszországba., Unicum és Magyarország és Zwack, az az egy láb, az test, de egy nemezeti zászlót hoz vissza Magyarországra. Hogy ezzel külföld felé is tudja mutatni azt, hogy igenis Magyarországon modern szelek fujnak. és hogy ezzel nagyon sok nyugati érdeklődést fog tudni Magyarország fele, ha egy Zwack visszajöt Magyarországra az anyugatiaknak egy garancia, hogy visszajöhetnek ők is. Vagy nem visszajöhetnek, hogy jöhetnek, investálhatnak.- És ennek az országnak erre van szüksége máma. És én mint kis ember nagyon büszke vagyok erre,hogy ebben közreműködhetek.

És most egészen más témáról. Az állam és az egyház viszonyáról az együttműködés lehtőségeiről a vállás erejéről, legalább is ami a magyarországi helyzetet illeti, számos publikáció jelent meg. A környező szocialista országok gyakorlatát ezekben akérdésekben azonban kevésbé ismerjük. csehszlovákiából viszont a legutóbbi időkben új hírek érkeztek, ezrét kollegám Uávarhelyi Szabolcs összefoglalót kért a magyar rádió prágai tudósítójától Forró Evelyntől:

- Néháyn hónapja többet, vagy legalább is akorábbiakhoz képest lényegesen többet lehet hallani a csehszlovákiai katolikus egyház és az állam viszonyáról. és ez a kapcsolat legalább is ellentmondásos. Egyrészt tárgyalások folynak a Vatikámn és az állam között, másrészt pedig a templomokban, de másutt is, aláírásokat gyűjtenek a vallásszabadság érdekében. Időnként pedig vallási jelszavakkal felvonulások-ról,, tüntetésekről is hallunk. Végülis miből táplálkoznak az egyház és az állam ellentétei?

- A legfőbb oka a konfliktusnak az,hogy utoljára a 70-es évek végén neveztek ki püspököket Csehszlovákiában és hát azóta nagyon sokan meghaltak. A püspöki helyek betöltetlenek maradtak. Itt 12 római katolikus egyházmegye van, de csak háromlén áll püspök a többbit pedig káptalani helynök vezet. A közelmultban a csehszlovák kormány beleegyezett három új püspök kinevezésébe. kettőt Prágában egy pedig majd Nagyszombatban tevékenykedik. nemsokára, egy-két héteffm belül

(168 Óra.)

fel is szentelik őket. Én azt hiszem, hogy ezzel ahárom püspöki hely betöltésével valahogy megtört a jég. Részben azért, mert most már az aláírás gyűjtők szinte nyitott kapukat döngöttek, legalább is én úgy vélem, hiszen a kormány és a Vatikán hamarosan további konzultációkat is tart és ma már több mint ígérete, hogy újabb püspököket neveznek ki. Részben pedig azért, mert bizonyos demokratizálódási folyamatnak is lehetünk itt azért tanúi. Ennek része az is, hogy jóval több szó esik az egyház - a konfliktusokról is mint korábban. És persze vannak elemlékek is. Az elmúlt hónapokban ilyen volt ez a pozsonyi tüntetés, amikor az állam nem éppen toleranciáról tett tanúbizonyságot, amikor a tüntetőket elég keményen szétszórta. Én azt hiszem, hogy ebből le is vonták a megfelelő következtetéseket. Azóta már hallottam kisebb vallási megmozdulásokról, amik rednkívül békésen, nyugodt körülmények között zajlottak le.

- Azért térjünk még vissza egy pillanatra az aláírást gyűjtő kampányhoz! A nyugati tájékoztatási eszközök a nyugati lapok, újságok, rádió több százezer, 400.000 aláíróról beszél. Tulajdonképpen mire gyűjtene aláírásokat? Mi van ezekben a petíciókban?

- Részben a püspöki helyek betöltéséről van szó, amit már mondtam, hogy ez elindult. Részben a hittan oktatás kiszélesítéséről. A harmadik pedig a különböző egyházi rendek újra működésének engedélyezéséről. Ugyanis Csehszlovákiában a 2. világháború után az összes rendet feloszlatták, csak női rendek működnek. Ilyen karitatív rendek működnek. Ráadásul ezek új tagot nem vesznek fel. Tehát gyakorlatilag a tagok kihalásával maga a rend is kihal. Természetesen emögött azért politikai követelések is vannak. Szabadságjogokat követelnek és ez az ami érdekes. tehát itt lényegében nemcsak vallási szervezkedésről van szó, nem hiszem, hogy le lehet szükíteni csupán vallási alapra ezt. Részben azért nem, mert a vallás, az egyház mögé olyanok is felsorakoztak, akik ha úgy tetszik csak ilyen formában hallathatják legális formában a hangjukat. Nemrégiben olvastam, egy fiatal pap azt mondta, hogy emögött az aláírás gyűjtés mögött hiba lenne bármiféle új szellemiséget keresni. Tulajdonképpen úgy fogalmazott, hogy a 68 után automatizálódott társadalomban csupán egy ideológiai hiány okozta rosszérzés és egy közösség utáni vágy jut kifejezésre. Én azért azt hiszem, hogy ez egy kicsit több annál.

- Ha megpróbáljuk egy kicsit leválasztani a politikát, ami elég nehéz a vallásról, akkor te hogy látod, mekkora a katolikus egyház befolyása Csehszlovákiában és egyáltalán mekkora erő a vallásosság ma?

(168 Óra.)

- Hát nem hiszem, hogy erre számszerű adatot tudnék mondani, bár erre egyetlen adatom van. Azért az ember nem állhat ott a templomnál és nem nézhetil hogy hányan jönnek ki a miséről. Én azt veszem észre, hogy az utóbbi időben talán többen mint korábban és több a fiatal. nagyon jó fokmérője lehet a vallásosságnak az, hogy hányan járnak hittanra az iskolásgyerekek közül. Csehszlovákiában külön kell választani a cseh országrészt és Szlovákiát. Csahorzságban az általános iskolás korú gyerekeknek egy százaléka jár hittanra, Szlovákiában pedig csaknem a fele. Na most, ha figyelembe vesszük hogy mindkét szülő beleegyezése szükséges ahhoz, hogy a gyerekek hittanra járjon, akkor azt hiszem ez egy elég sokat mondó adat.
- Az egyházon belül is van egy bizonyos fokú megosztottság ugye. Léteznek a papi békemozgalom, az állam által is támogatott pácen in terris, amelyet viszont meglehetősen élesen kritizál, egyrészt a Vatikán - igen.
- Másrészt Tomasek biboros is, a csehszlovákiai katolikusok vezetője. Ez a megosztottság hogyan befolyásolhatja a fejleményeket?
- Először is tisztázni kell, hogy milyen csoportokról van szó. Tehát van az általa említett pacen in terris, vagy más néven a katolikus lelkészek szövetsége. Ez kb. a papságnak az egy negyedét teszi ki, becslések szerint- őket azzal vádlolják, akik szemben állnak velük, hogy lepaktáltak az állammal-. Ezekkel a papokkal állnak szemben főleg a fiatal papok, akiknek kapcsolataink vannak a Carta 77-tel, részben emigráns csoportokkal. Ez a réteg, ez a fiatalabb generáció már sokakl türelmetlenebb. Midn vallási mind világi szempontból. tehát ők szembe helyezkednek az állama is és nem nagyon nézik jó szemmel, hogy a pacen in terris kiegyensúlyozottabb kapcsolatokat szeretne. Itt Prágában a kormány tagadja azt, hogy csak és kizárólag a pacen in terris tagjait hagyja jóvá, hogy püspökök legyenek. itt azt mondják, hogy egyetlen egy követelmény van, hogy az illető, akit kineveznek lojális legyen az államhoz. Az kétségtelen, hogy Tomasek biborosmost, hogy ugy mondjam háttzramozdítóként szerepel ebben a tárgyalássorozatban és ezt nagyon érdekes fejleménynek tartom, hogy nemcsak akormány, hanem maga a Vatikán is elsimerte. És aztért azt figyelembe kell persze venni, hogy Tomasek biboros 89 éves. nem is túl egészséges. Ez az én személyes véleményem.Ma már inkább a neve van mint a cselekedetei. Bár misézni szokott, husvétkor egy egész Európára szóló programot hirdetett meg, lo éves programot, amely Szent Vojtek

(168 Óra.)

emlékének adózna. 1997-ben lesz majd ezer éve, hogy meghalt Szent Vojtek. Róla azt kell tudni, hogy ő keresztelte meg Szent Istvánt.

Ismét egy könyvről. Nemrég jelent meg AGH Attila munkája, Népek hazája nagyvilág címmel., A kötetben arról van szó, hogy a 2. világháborút követően kialakuló gondolkodásban meghatározó jellegű lett a nemzet-centrikus világkép helyett a világ-rendszer központú szemlélet. Nem az országok egyenként fontosak tehát, hanem ezek szövetsége, vagy valamilyen szempont szerinti csoportosulása. Kelet- kontra nyugat, fejlettek és velük szembe a fejlődők és elmaradottak, NATO és VSz, szocializmus-kapitalizmus és így tovább, és így tovább. A szerzővel Zelei László beszélget:

- ÁGH Attila legújabb könyvének a címe, amely nermég jelent meg az Akadémiai Kiadó gondozásában - Népek hazája nagyvilág. - Ez a cím bennem a reformkort idézi és arra enged következtetni, hogy a szerző szerint jelenleg reformkroban élünk, vagy inkább úgy fogalmazok, hogy reformkorba kellene élnünk.

- Valóban erre akar utalni a könyvnek a címe, hiszen kb. 150 év múltán, kb. ugyanabban a szituációban vagyunk. nevezetesen abban, hogy rácsodálkozunka vilgára. Egy olyan táguló vilgára, amelyben tőlünk távoldonak a fejlődés szigetei.- Kb. ezzel az érzéssel térhettek vissza amagyar utazók a XIX. század első felében Nyugat-Európából, s ezt fogalmazták meg azzal az élménnyel, hogy van a nék hazája nagyvilág mint egy, ha nem is egységes de egyre jobban össze-szerveződő egész. A nagyvilág szó ekkor állt össze tulajdonképpen az emberek tudatában és amodernizáció problémája úgy fogalmazódott meg, mint leszakadásunk, e gyre élesebb szembekerülésünk a fejlődés fő mozgatóerőivel.

- Igen. tehát a reformkor akkor azt jelentetet, felzárkozunk-e a vilgához, felzárkozunk-e a fejlett európai, nyugateurópai országokhoz vagy pedig lemaradunk. A kérdés most is ilyen éles, vagy esetleg még élesebb? Hiszen a reformkorban nem hatásvadászatként, de emgfogalmazódott a nemzet halál gondolata is.

- Így igaz, és azt hiszem, hogy nyilvánvaló, hogy Vörösmartynál és másoknál a nemzet halál gondolata nem egy fizikai, hanem egy erkölcsi kategóriát jelentett. Ma biztos úgy mondanánk, hogy gazdasági, társadalmi kategóriaként fogalmazták meg, tehát a végzetes lemaradás vész helyzetét fogalmazták meg.- És ez nagyon hasonlós a mai szituációhoz

(168 óra.)

Az a probléma azonban, hogy a mi helyzetünk manapság sokkal súlyosabb. A kölcsönös függés állapota sokkal intenzívebbé, hadd mondjam így agresszívabbá vált, amit szeretnék úgy megfogalmazni, hogy nem az a probléma, hogy mi betörünk-e a vilgápiacra vagy sem. A világpiacon betört hozzánk, a globalizáció is betört hozzánk, széttörte az itt lévő stagnálóstruktúrákat, felfordította az életünket. Most már nem az a kérdés, hogy alkalmazkodunk-e hozzá vagy nem, hanem az a kérdés, hogy aktívan alkalmazkodunk hozzá, vagy egyszerűen átszalad rajtunk és letapos bennünket ez a világméretű gyors, intenzív típusú kapcsolatrendszer.

- Én még az egyetemen úgy tanultam, úgy is tanítottam, hogy két világrendszer, két világgazdaság van. Egy szocialista világgazdaság és egy tőkés világgazdaság. Ön a könyvében arra a következtetésre jut nyugati szerzők gondolatai alapján, hogy egy világgazdaság van, két katonai világszövetség és három típusú társadalmi, politikai rendszer. Van-e marxista modell erre a kialakult világhelyzetre?

(Folytatás a következő oldalon.)

- --Van-e marxista modell erre a kialakult világhelyzetre?
- Hát legalább is hazai vagy KGST-termékként világosan kell látnunk, hogy nincs. Finomíthatjuk megfogalmazásainkat számos oldalról, de azt lehetne mondani egyszerűen, hogy szocialista országokban, éppen a zárt szocializmus modellje miatt, külpolitikáknak volt bizonyos elmélete és mondhatjuk, ideológiája és apológiája, de a nemzetközi viszonyok elmélete mint a vilárendszer elmélete, lényegében nem alakult ki. Ebből két dolog következik. Hogy a szocializmus csak egy világ-nyitott szocializmus formájában tud fennmaradni. Most már elszigetelni sem tudja magát, nem politikai döntés kérdése. A másik pedig az, hogy olyan mértékben tudunk előrelépni, olyan jelzőkkel szocializmusunkat kell minősíteni, amelyben a nemzetközi jellegben való előrehaladás mutatkozik meg, tehát az, hogy a szocializmus a vilárendszeren belül milyen pozíciókat tud magának biztosítani, tehát a világpiacra, a világ gazdaságban, világpolitikai befolyásként és hát végül is ebből látszóan hogyan tudunk valamiféle ideológiát kialakítani és ebből a jelenlegi ideológiai defenzívából kikerülni.
- A vilárendszer-elméletek, ahogy Ön nevezi, a centrum országokban, tehát a fejlett országokban születtek meg. Minket ezek az elméletek fél-perifériának minősítenek. Most az a kérdés, azt hiszem, és ez a döntő, hogy a centrum vagy pedig még inkább a periféria széle felé tolódunk tovább?
- Ezek nem örökké kiosztott szerepek. Finnország, amely Magyarországnál sokkal lejjebb indult az összes mutatójával a második világháború óta, nagyon világos, hogy erről az európai perifériáról és mondjuk a világméretű periféria előkelőbb helyéről előbb a középmezőnyhöz zárkózott föl, majd most már a világ legfejlettebb országai közé számítható. Ez mutatja a kategória-rendszeren keresztül is, hogy dinamika van a világban. De ebből, hogy nem örökké kiosztott szerepekről van szó, mi itt a fél-periférián csak annyit tudunk, hogy felkapaszkodni nem, de lecsúszni nagyon nagy sanszunk van, ezért a fél-perifériás tudat, ez néha eufórikus tudat, mikor úgy látszik, hogy a felzárkózásnak van esélye, ezek rendszerint rövid periódusok, mikor így tűnik, és utána pedig és alapvetően többnyire szerencsétlen tudat, egy boldogtalan tudat, hiszen túl közel van, kortársa a fejlett társadalmaknak, kultúráisan és számos más tekintetben közelinek érzi magát ezekhez a fejlett társadalmakhoz, ugyanakkor viszont egész meghatározottságában mégis csak egy fél-perifériális, tehát köztes állapot, amely-

ből hosszú történelmi szakaszokban csak a lecsúszás, lemaradás, a perifériára sodródás veszélyét érzékeli. Most kétségtelen éppen egy ilyen állapotban vagyunk, mikor egy nemzeti veszélyérzetet érzünk a tényleges lesodródás tudataként.

- A legutóbbi napok politikai eseményei; gondolok itt a pártértekezletre, tehát ezen események után Ön mekkora esélyt lát, hogy a centrum felé fogunk húzni és nem a periféria felé?

- Hát rövid távon a centrumhoz való felzárkózásnak nincsenek lehetőségei, az csak egy hosszabb folyamat. Jelen pillanatban a politikai döntés hatókörén belül a lecsúszás megállítása és valamilyen módon a középmezőnyben való helyzetünk megszilárdítása lehet közvetlen cél. Míg azokat a konkrét lépéseket vagy azt a komplex reformtervet, amely egy reformmozgalmat elindítani és egy új reformkor nyitánya lehetne, ezt még nem látjuk. Reméljük, hogy viszonylag közel, inkább hónapos távlatokat várna az ember, mint éves távlatokat, annyira vész helyzetben vagyunk, annyira az utolsó pillanatban vagyunk, hogy inkább hónapokat engedhetünk meg magunknak egy új, komplex reformterv kidolgozására, mintsem éveket, de mindenképpen itt alapvetően arról van szó, hogy mentalitásváltozásra, tehát gondolkodásmódunk radikális reformjára van szükség, a régi, bezárkózott szocializmus elméletéről egy világnyitott szocializmus elméletére, egy olyan gondolkodásmód elfogadására, hogy a világ betört hozzánk, itt van és egy olyan korban élünk, amikor már minden ország a szomszédunk.

-

- A héten Budapesten tanácskoztak a KGST-országok szocialista és munkáspártjai Központi Bizottságainak gazdaságpolitikai titkárai. Természetesen a KGST-ről. KOVÁCS IMRÉt, a párt gazdaságpolitikai osztályának vezetőjét Izbéki Gábor kérdezi:

(Izbéki:) - Az utóbbi időben én elég sok kritikát hallottam, a legmeglepőbb számomra az volt, amit Nyikoláj Rizskov szovjet miniszterelnök mondott, éppen itt Budapesten. A mondanivalójának a lényege az volt, hogy egyelőre a KGST közös szabályozó rendszerének a megújítása olyan lassan halad, hogy erre nem érdemes várni, hanem minden ország a másikkal, akivel érdekelt a gazdasági együttműködésben, keresse a megoldásokat és ő itt konkrétan megemlítette Magyarország meg a SzU példáját is. Egyes közgazdászok nálunk is nagyon keményen kriti-

zálják a KGST-t és amikor például itt a megújításról van szó és pénzről, akkor azt mondják, hogy tkp. nem is kellene új pénzt keresni, itt van a dollár. Amikor már egyes árucikkeket úgyis dollárért cserélünk. Ezek a témák mennyire kerültek szóba konkrétan itt, ezen a tanácskozáson, azzal együtt is, hogy végül is itt a gazdaságpolitikuskok tanácskoztak, nem pedig azok, akik konkrétan végre fogják hajtani ezt a megújítást?

KOVÁCS: - Lényegi kérdésekről volt szó. Az elmúlt években vagy évtizedekben számos program készült a KGST keretein belül, viszont ezeknek a megvalósítása, végrehajtás, az emmarad mind a leghetesebből, mind pedig akívánatosból, a szükségesebből. Azt azért látni kell, hogy itt nem egyszerűen csak szándékról, óhajról van szó, hanem az egyes tagországok egyrészt gazdaságukat tekintve eltérő színvonalon állnak, eltérők a gazdaságirányítási rendszerek, hisz egyik országban, ugye, közvetlen, másutt közvetettebb gazdálkodást folytatnak, egyik helyütt a gazdaság szervezését, ugye, a tervutasításokra, másutt pedig a tervre meg az árú-pénz viszonyokra testálják, közösen, nos, ugye, az eltérő irányítási rendszerek is okoznak gondot az együttműködésben, de hozzáteszem, hogy nem zárják ki, és ettől még lényegesen jobb is lehetne ez a együttműködés, mint amilyen. De - a KGST-ben is, mint, sajnos, ugye, a nemzetgazdaságok szinte mindegyikében is, eluralkodott valami bürokratizmus, jelentős a formalizmus, rengeteg papír készül, részfeladatokba belebonyolódnak a szakemberek, kevesebb figyelmet fordítanak a kevés számú, de meghatározó, stratégiai jellegű feladatokra a kimunkálására, bizony előfordul az is, hogy a realitástól elszakadva, a vágyakat építik be egy-egy programba, nem tudtuk megteremteni az anyagi érdekeltséget, ami pedig egy rendkívül fontos húzó és mozgó erő és sajnos nincs kialakítva a szerződések megvalósításának a szankcionálása sem. Tehát ha valaki nem teljesíti az önként vállalt kötelezettségét, annak semmi következménye nincs. Éppen ezért a magyar delegáció most is, mint a magyar delegáció korábbi években számos alkalommal, kifejtette, hogy szükség van arra, hogy az árú- és pénzviszonyok változtatásában reform-jellegű lépéseket tegyünk - ezzel egyébként egyetértenek itt a szomszédaink, a lengyel párt, a csehszlovák párt, a SZU kommunista pártjának képviselője, Bulgária képviselője hasonló véleményt fejtett ki, mások pedig, ugye, ennek a fontosságát elismerik ugyan, de a meglévő megoldásoknak, módszereknek bizonyos kiigazítását is elégségesnek látják. Itt is elhangzott az, amit Ön Rizskov elvtársától idézett, hogy ha valamiben

nem tudunk sokoldalúan megállapodni, akkor nem kell arra várni, hogy mindenkiben megérjen az elhatározás valamihez csatlakozni, hanem akkor kétoldalúan vagy többoldalúan, akik ebben érdekeltek, azok ezt kezdjék meg és próbáljanak tovább lépni és a többiek majd ehhez, amikor úgy látják, hogy lehetséges, vagy megérett a feltétel részük-ről, akkor csatlakoznak.

- A két napos tanácskozás alapján, meg hát eddigi munkája alapján hogyan látja, a többi európai KGST-ország érti azt a gondolatmenetet vagy azt a helyzetet, amit NÉMETH Miklós, a pol.biz. tagja, a KBT titkára a múlt heti interjúban úgy fogalmazott meg, hogy ha nem tudunk egy kicsit jobban együttműködni és együtt vagy közösen nem tudunk rákapcsolódni az európai közösségre, közismert nevén a Közös Piacra, akkor nagyon a perifériára szorulunk.

- Igen, az európai KGST-országok vezetői, pártvezetői ezt pontosan értik, ezt ki is fejezték, szinte ezekkel a szavakkal véleményüket el is mondták a tanácskozáson, hogy nagy a kihívás, itt Európában az Európai Gazdasági Közösség, a Közös Piac, az egy jelentős integráció és nekünk a KGST-ben ezt a szocialista integrációt hasonlóképpen ki kell alakítanunk. Nincs más megoldásunk, ez minden egyes szocialista országnak nagyon fontos érdeke és ennek egy kézzelfogható jele, hogy gyakorlatilag megállapodást történt a két nagy európai integráció kapcsolatfelvételéről, ami a közeljövőben -

- ...

- Igen, ez aláírásra kerül és ezt a tényt a jelen lévő testvérpártok delegációi mind elismeréssel és örömmel üdvözölték, ezt nagyon fontosnak tartják. Tehát nyitottak akarunk lenni, de úgy nyitottak, hogy előbb ezen a KGST-n belül érjünk el lényeges előrelépést, lényeges előrehaladást az együttműködésben és ennek a lehetősége megvan. Ez rajtunk múlik, csak túl kell jutni bizonyos beidegződéseken, - eddig egyébként összességében megfelelő megoldásokon -, de ezeknek a megoldásoknak egy része ma már nem felel meg a kor követelményének és ezt tudomásul kell venni. Ami jó volt, azt megtartani, de ezeket ki kell egészíteni újjal. Ami pedig ma már nem felel meg, ott nem kell azokhoz görcsösen ragaszkodni.

-

- Nemzetközi popgála volt Magyarországon az SOS gyermekfalú támogatására. E koncert dalai jelentek most meg egy dupla albumon. A gála egyik résztvevője Bonnie Tyler ? volt. No way to treat a lady - Kezel.

hetetlen lány. ---

- A 168 Óra ezzel végetért. --- A műsort Farkas Zoltán szerkesztette és Feuer András vezette.

- o -

KOSSUTH-adó

HÍREK

18 h 30

Togliattiban mondott beszédet a város fennállásának 250. évfordulója alkalmából Jegor Ligacsov, a pol.biz.tagja, a KB titkára. A részletekről hallgassák meg moszkvai tudósítónkat, Hável Józsefet:

- Ligacsov hangsúlyozta, hogy a peresztrojka folyamatában a "több szocializmust!" jelszó valóra válik. Ezután arról beszélt, hogy yidegen hangok azt akarják, hogy a SzU-ban politikai ellenzék legyen, a többpárt-rendszert akarják ránk erőltetni. Olykor ezt már-már a tőkés országokkal való gazdasági együttműködésünk feltételül szabják. Megtoldják ezt olyan tanácsokkal, hogy országunk népgazdaságát állítsuk át a nyugati piacgazdaság vágányaira. Ha mindezt megtennénk, kevés maradna a szocializmusból. Mindez arra irányul, hogy ymeggyengítsék az ország politikai stabilitását, szétrombolják a társadalmi igazságosságot és mélyreható szociális megosztottságot vigyenek a szovjet társadalomba. Ligacsov aláhúzta, hogy a peresztrojka visszafordíthatatlanságának biztosítóka a kommunista párt, annak egészséges, demokratikus fejlődése. Ez a fejlődés azonban nem mehet a pártnak a társadalomban való feloldása útján. Az ilyen jellegű javaslatok elfogadhatatlanok. Ligacsov végül arról beszélt, hogy nyugaton vannak olyan ellenségesek - és a SzU-ban is találhatóak ilyenek -, akik azt a gondolatot terjesztik, hogy a szovjet vezetésben, a politikai bizottságban nézeteltérések vannak. Mit lehet erre mondani? Mindenek előtt azt, hogy nem először terjesztenek tudatosan ilyesmiket, éket akarnak verni a szovjet vezetés közé.

Moszkvában Mihail Gorbacsov főtitkár fogadta az afgán elnököt. Nadzsibullah és a szovjet vezető megbeszélésén hangsúlyozták, hogy

a kabuli kormány mindent megtesz a polgárháború elkerülésére. Nadzsibullah elnök rámutatott, a jövőben is fejleszteni szeretnék a SzU-val kialakított sokoldalú együttműködést. A szovjet pártfőtitkár tájékoztatta az afgán vezetőt a moszkvai csúcstalálkozó eredményeiről. Nadzsibullah elnök, úton az ENSZ rendkívüli leszerelési ülészsa kára, rövid időre megállt a szovjet fővárosban.

Mind a SzU, mind az EGY.Államok tájékoztatta Kínát a héten befejeződött szovjet-amerikai csúcstalálkozóról. Pekingben Igor Rogacsov szovjet külügyminiszterhelyettes számolt be Tien Szen-fej ? kínai külügyminiszterhelyettesnek a megbeszélésekről. Korábban Reagan elnök különleges tanácsadója, Edward Rowny adott tájékoztatást Csü Csi-csen kínai külügyminiszterhelyettesnek a moszkvai csúcsról.

A nyugatnémet érdekek képviselőjéért mondott köszönetet az amerikai elnöknek Helmut Kohl, az NSZK kancellárja. A nyugatnémet politikus egy hamburgi lapnak adott nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy októberben esedékes moszkvai látogatása során megpróbálja új, magasabb szintre emelni a nyugatnémet-szovjet viszonyt.

Az interkontinentális rakéták 50 %-os csökkentésére kell fordítani a figyelmet és tárgyalásokat kell kezdeni a vegyi fegyverek világméretű betiltásáról, valamint az Európában felhalmozott hagyományos fegyverekről. Erről beszélt Hans-Dietrich Genscher nyugatnémet külügyminiszter, aki egy kölni újságnak adott interjút.

A magyar külügyminiszter az ausztriai Mⁱlnst^ad^tban elismerően szólt az un. Alpok-Adria-munkaközösségről. VÁRKONYI Péter a tíz éves munkaközösség évfordulós ünnepségein vett részt. A szervezet az egymással határos osztrák, olasz és jugoszláv területek együttműködését hangolja össze. A külügyminiszter felszólalásában hangsúlyozta, hogy a magyar állampolgárok Ausztriába, Olaszországba, az NSZK-ba és Jugoszláviába utaznak a legszívesebben. Célunk, hogy az NSZK-val elért vízumkönnyítések után Olaszország is egyszerűsítse a beutazási formákat. A tanácskozáson megfigyelőként részt vesz Vas és Győr-Sopron megye küldöttsége, a kormány pedig már hozzájárult, hogy a két megye teljes jogú tagja legyen az Alpok-Adria-munkaközösségnek, mondta az ausztriai Mⁱlnst^ad^tban VÁRKONYI Péter.

Közel-keleti körútja során Ammanba érkezett Shultz amerikai külügy-

miniszter. Az amerikai politikus Husszein jordániai királállyal tárgyal majd. A nap folyamán Shultz külügyminiszter megbeszélést folytatott Kairóban Hoszni Mubarak elnökkel. Shultz és az egyiptomi államfő tárgyalásán szó volt az Arab Liga jövő héten kezdődő értekezletéről, a közel-keleti amerikai rendezési terv megvalósításának lehetőségeiről és a moszkvai csúcstalálkozóról is.

A SzU-ban súlyos vasúti baleset történt Gorkij város közelében. A helyi állomásra beérkezett tehervonat egyik vagonja felrobbant. A detonáció károkat okozott az állomás épületében és a környező lakóházakban is. A szovjet hírügynökség jelentése szerint a balesetnek halálos áldozatai és sebesültjei is vannak.

Az amerikai külügyminisztérium ismét a nemzetközi terrorizmus támogatásával vádolja Líbiát. A külügyminisztériumi szóvivő bizonyítékokat is felsorol. Eszerint tavaly novemberben Irán-barát terroristáknak szánt líbiai fegyvereket koboztak el, majd idén februárban terrorakciókat szervező líbiai ügynököket tartóztattak le Szenegálban. A washingtoni külügyminisztérium szóvivője jelezte, hogy büntető intézkedéseket terveznek Líbia ellen.

Észak-Írországban agyonlőtték egy katonát. A fiatalember szabadságon volt és éppen autójából szállt ki, amikor ismeretlen fegyveres orvul végzett vele. Feltételezik, hogy a gyilkosságot az ír Köztársasági Hadsereg nevű szélsőséges szervezet követte el.

A központi községgel való egyesülésről és a várossá nyilvánításról szavaztak Somogy megye két körzetének 14 kis településén. A körzetekben a községek választói túlnyomó többségben az egyesülés mellett döntöttek. A szavazást követően, délután Tab városi jogú nagyközségi tanácsa ülést tartott, amelyen úgy határoztak, hogy kérelmet nyújtanak be az Elnöki Tanácshoz az eddigi társközségekkel való területi és közigazgatási egyesülésről, valamint a 11.000 lakosú település-csoport várossá nyilvánításáról. Csurgó városi jogú nagyközség tanácsa hétfőn ül össze, hogy hasonló tartalmú határozatot hozzon.

Két felhívás:

A KÖJÁL harapós kutya tulajdonosát kéri, jelentkezzenek.---

Egy másik kutya gazdáját is keresik.---

Időjárásjelentés:

Éjszaka nagyrészt még derült, száraz, enyhe idő várható, napközben erősen megnövekszik a felhőzet, előbb nyugaton, majd keleten is zápor, zivatar várható, északnyugaton csendes eső is valószínű. A szél napközben a Dunántúlon megerősödik. A hőmérséklet éjszaka 12 és 17, vasárnap napközben általában 20, 25, északnyugaton 17-18 fok körül valószínű. -

SPORTHÍREK:

Monte Carloban nemzetközi úszóverseny kezdődött. A magyarok bemutatkozás remekül sikerült. Csabai Judit az 1500 m-es női gyorsn, Szilágyi Zoltán pedig a 800 m-es férfi gyorsn egyaránt országos csúccsal végzett az 1. helyen. Csabai az idén, Izraelben fölállított rekordját, míg Szilágyi Mladár Zoltán 8 éves csúcsát döntötte meg.

Budapesten ma úszó-nap volt, három helyszínen is. (tudósítás a Margitszigetről, ahol "telt ház" van, ahol a sportnapon sok rendezvényre került sor.--)

Az Artex-kupa nemzetközi női vizilabda torna második napján hat mérkőzést bonyolították le. Délelőtt: Magyarország-Franciaország 13:8. ---

Münchenben a sportlövők világkupa versenyén Orbán László a gyorstüzelő-pisztoly versenyben 3. lett.

Darmstattban az NSZK nemzetközi öttusa bajnokságán ma a futás szerepelt műsoron, a magyarok közül Madaras Ádám volt a legjobb, az 5. helyen végzett és az összetettben, az utolsó szám előtt, a 3. Molnár Gábor jelenleg a 4. helyet foglalja el.

PETŐFI-adó

HÍREK

21 h

A szovjet vezetésben nincsenek ellentétek és a vezető testület tagjai elkötelezettek a peresztrojka iránt. Egyebek között erről is beszélt Togliattiban Jegor Ligacsov, a pol.biz. tagja, a KB titkára. A város fennállásának 250. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Ligacsov cáfolta a szovjet vezetés megosztottságáról terjesztett híreket. Ligacsov utalt arra, hogy vannak, akik azt szeretnék, hogy a SZU-ban politikai ellenzék és többpárt-rendszer jöjjön létre, ezek a törekvések azonban az ország politikai stabilitásának aláásására és a társadalom megosztására irányulnak, hangoztatta beszédében Ligacsov.

Befejezte jordániai villámlátogatását és visszatért Kairóba Shultz amerikai külügyminiszter. A politikus Ammanban Husszein királlyal tárgyalt. Korábban Shultz azt mondta, hogy ^{egy} közel-keleti megállapodáshoz mind Izraelnek, mind az arab országoknak módosítaniok kell elképzeléseiket. Az amerikai külügyminiszter a nap folyamán tárgyalt Hoszni Mubarak egyiptomi államfővel is. Megbeszélésükön szó volt a közel-keleti rendezéssel kapcsolatos amerikai nézetekről, valamint a moszkvai csúcstalálkozóról is.

Moszkva központjában, a Puskin téren három nem hivatalos egyesület tagjai tartottak gyűlést. A TASZSZ szovjet hírügynökség szerint a megmozduláson több tucat ember vett részt és kilencen beszéltek az ország társadalmi és politikai életével kapcsolatos kérdésekről. A gyűlés résztvevői a peresztrojkat támogató transzparenseket vittek.

Egy kanadai állampolgár ellen indított vizsgálatot emberölés alapos gyanuja miatt a Szabolcs-Szatmár megyei rendőrfőkapitányság. A vád szerint Christian 27 éves kanadai állampolgár tegnap hajnalban a vásárosnaményi Bereg szállodában megölte honfitársát, Oliver 21 éves egyetemi hallgatót. A kanadai gyanúsítottat a rendőrség őrizetbe vette.

KOSSUTH-adó

HÍREK

22 h

A szovjet vezetésben nincsenek ellentétek és a vezető testület tagjai elkötelezettek a peresztrojka iránt. Erről beszélt Togliattiban Jegor Ligacsov, a pol.biz. tagja, a KB titkára. A részletekről moszkvai tudósítónk, Hável József számol be. (Ism. l. 257.o.)

Moszkva központjában, a Puskin téren három nem hivatalos egyesület tagjai tartottak gyűlést. (Ism. l. 261.o.)

Mind a SzU, mind az Egy.Államok tájékoztatta Kínát a h ét elején befejeződött moszkvai csúcstalálkozóról. (ism. l. 258.o.)

Moszkvában Mihail Gorbacsov fogadta Nadzsibullahot. (Ism. l. 257.o.)

Reagan elnök újabb egy évvel meghosszabbította a Magyarországnak és Kínának nyújtott vámkedvezményt, ugyanakkor megvonták Romániától a legnagyobb kedvezmény elvét. Bukarest ui. elutasította a kivándorlási politikáját ért amerikai bírálatot. Reagan elnök hangoztatta, hogy Magyarország pozitív hozzáállást tanúsít a kivándorlási ügyekhez. Az elnök hasonlóképpen jellemezte a kínai kivándorlási politikát is. Mint ismeretes, az EGY.Államok a kivándorlási politikától teszi függővé a legnagyobb kereskedelmi kedvezmény megadását.

Az ausztriai Millstadtban VÁRKONYI Péter magyar külügyminiszter elismeréssel szólt az Alpok-Adria-munkaközösség tevékenységéről. A szervezet összehangolja az olasz, az osztrák és a jugoszláv határmenti területek fejlesztését. A magyar diplomácia vezetője a munkaközösség évfordulóján mondott beszédet. VÁRKONYI Péter hangsúlyozta, hogy a magyarok előszeretettel utaznak Ausztriába és célunk, hogy az NSZK-val elért vízumkönnyítések után Olaszország is egyszerűsítse a beutazási formákat. A mostani tanácskozáson részt vesznek Vas és Győr-Sopron megye képviselői és a magyar kormány hozzájárult, hogy a két megye tagja legyen az Alpok-Adria-munkaközösségnek.

Befejezte jordániai villámlátogatását és visszatért Kairóba Shultz amerikai külügyminiszter. --(Ism.) A nap folyamán Shultz tárgyalta Hoszni Mubarak egyiptomi államfővel is. Megbeszélésükön szó volt a

közel-keleti rendezéssel kapcsolatos amerikai nézetekről, valamint a moszkvai csúcstalálkozóról is.

Súlyos vasúti szerencsétlenség történt a SzU-ban Gorkij város közelében. (Ism.)

A dél-koreai fővárosban tüntető szöuli diákok Korea egyesítését és Ro Te Vu elnök kormányának lemondását követelték. A fiatalok az ellen is tiltakoztak, hogy a rendőrség őrizetbe vett több egyetemistát. A diákvezetők találkozót szerveztek a két Koreát képviselő ifjúsági csoportok között. A szöuli kormány azonban betiltotta a jövő péntekre tervezett találkozót. Ugyanakkor a dél-koreai vezetés miniszteri szintű találkozót javasolt Phenjannak a szöuli olimpiával kapcsolatban.

Budapesten megalakult a Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete. Az ülésen több, mint 250-en voltak jelen, akik a családgondozókat, az utógondozókat, a gyermek- és ifjúságvédelem, valamint a felnőtt-védelmi szociális gondozás területén dolgozókat képviselték. Az ülésen megválasztották az egyesület 22-tagú vezetőségét. Az elnök Gayer ? Gyuláné, a Szociológiai Kutatóintézet tudományos munkatársa lett. A főtitkárt a vezetőség később választja meg. Az alakuló ülés résztvevői elfogadták az egyesület alapszabályát.

Tatabányán küldöttközgyűlést rendeztek a népművészek. Az 1800 népművész képviseletében megjelent küldöttek elfogadták azta javaslatot, hogy az egyesület területi szervezetei a jövőben önálló jogi személyként működjenek. Hangsúlyozták, hogy a területi egységek a Népművészek Országos Egyesületének céljaival összhangban dolgoznak, de önálló programmal, munkatervvel és költségvetéssel. A küldöttközgyűlés határozatát jóváhagyásra eljuttatják a művelődési minisztériumnak.

A Békés megyei Kardos lakói arról szavaztak, hogy elváljanak-e két társközségüktől. A szavazás után kiderült, hogy a település lakosai úgy döntöttek, hogy községük önálló legyen. Ehhez még az Elnöki Tanács hozzájárulása is szükséges.

Egy kanadai állampolgár ellen indított vizsgálatot emberölés alapos gyanúja miatt a Szabolcs-Szatmár megyei rendőrkapitányság. A vád szerint Chritian Pépin ? 27 éves kanadai polgár tegnap hajnalban a

vásárosnaményi Bereg szállodában megölte honfitársát Olivár? Nat? Charre ?? 21 éves egyetemi hallgatót. A kanadai gyanúsítottat a rendőrség őrizetbe vette.

Tájfún pusztít a Fülöp-szigeteken. ---

Időjárásjelentés. (Ism. l. 260.o.)

- o -